ETELÄISET•SÖDRA

ETELÄISET KAUPUNGINOSAT RY • SÖDRA STADSDELARNA RF • PRO EIRA RY RF • JÄSENLEHTI • MEDLEMSBLAD 2/2006

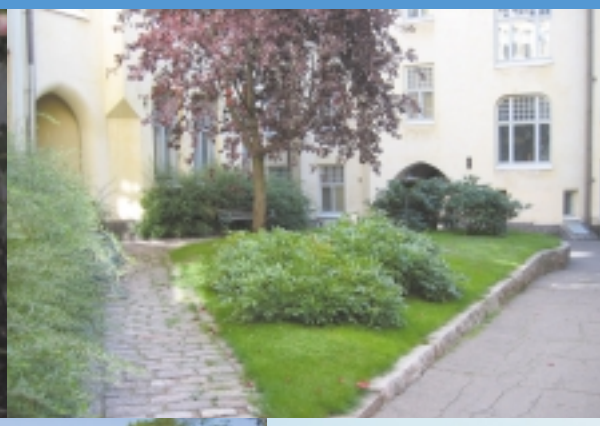

Tapasimme apulaiskaupunginjohtaja Pekka Korpisen
Eteläisten kaunein piha 2006 -kilpailu ratkennut
Sinivalkoiset pallopojat ja 100 vuotta partiotoimintaa
Nimikkopuita Tähtitorninvuorelle
Helsinki ja meri

Todellisuudessa parempi

Tehdään ajatusleikki. Millainen henkilö sinun kuvitelmassasi yleensä toimii kaupunginosayhdistyksen hallituksessa? Jatketaan mielikuvilla: millaisilla työ- ja kokemustaustoilla olevia yksilöitä on mielessäsi oman alueesi, Eteläiset kaupunginosat ry:n, hallituksen toiminnassa mukana? Pienten lasten äiti? Kaupunkisuunnittelun saralla kunnostautunut arkkitehti? Taiteilija? Henkilöstöjohtaja? Hammaslääkäri? Juristi? Kouluikäisten lasten äiti? Hortonomi ja maisemasuunnittelija? Voisiko toimintaan osallistuvien kirjo todellisuudessa olla näin monipuolinen? Oman alueesi kaupunginosayhdistyksen hallituksen kokoonpano on juuri kuvatunlainen.

Mitä se tarkoittaa? Monipuolisia näkemyksiä ja keskusteluja. Alueemme asioiden tärkeysjärjestyksen yhteistä miettimistä. Näkökulmia ja aktiviteetteja, jotka syntyvät, kun meillä on yhteinen syy tulla kokoon. Kotisi lähiympäristöstä huolehtimista ja kehittämistä. Toimintaa joka antaa, jos sille antaa. Pitkäjänteisyyttä ja yllättävänkin nopeita ilonaiheita.

Eteläiset- jäsenlehtemme tavoittaa nyt 15 000 kotia toiminta-alueellamme Eira, Kaartinkaupunki, Kaivopuisto, Munkkisaari, Punavuori ja Ullanlinna. Saat lehden välityksellä tuntumaa toimintaamme, mihin sinunkin kaupunginosasi asukkaista monet ovat tulleet vuosien varrella mukaan. Me asukkaat olemme oman asuinalueemme parhaat arjen asiantuntijat; tiedämme mitä täällä tapahtuu, mihin asioihin haluamme parannusta ja millaiseksi haluamme alueemme kehittyvän. Ja millaiseksi emme.

Kuinka lähelle mielikuvasi osui? Mitä asiaa sinä haluaisit kanssamme työstää eteenpäin?

Väitän, että yhdistyksemme ansiosta moni alueemme asia on tänään paljon paremmassa kunnossa kuin ilman meitä. Nämä asiat kun vaativat myös tekijöitä eivätkä ainoastaan ajattelijoita.

Toivomme näkevämme sinut syyskokouksessamme 30.11.2006. Siitä on hyvä aloittaa yhteinen vuoropuhelu. Yhteiseksi hyväksi ja asumisemme parhaaksi. Millaisten asioiden eteen sinä haluaisit olla yhdessä tekemässä työtä?

Olli-Pekka Ihalainen,
vt. puheenjotaja

Bättre i verkligheten

Låt oss leka en tankelek. En hurudan person föreställer du dig att i allmänhet sitter i styrelsen för en stadsdelsförening? Vi fortsätter med fantasierna: Vilken arbets- och erfarenhetsnivå representerar enligt din uppfattning styrelsemedlemmarna i din egen stadsdelsförening, Södra stadsdelarna rf? Småbarnsmamma? Arkitekt med betydande erfarenhet av stadsplanering? Konstnär? Personaldirektör? Tandläkare? Jurist? Mor till skolungdomar? Hortonom och landskapsplanerare? Är det möjligt att de som deltar i styrelsearbetet verkligen representerar ett så mångsidigt spektrum? Styrelsen i din stadsdelsförening är verkligen sammansatt av alla de här nämnda grupperna.

Vad har det för betydelse? Jo, det betyder mångsidiga synpunkter och diskussioner. Gemensamma överläggningar om viktighetsordningen av ärenden, som rör vårt bostadsområde. Olika perspektiv och aktiviteter, som kommer fram vid våra gemensamma möten. Omsorg om din hemmiljö och vilja att utveckla den. En verksamhet som ger resultat, om man ger den möjlighet. Långsiktighet men också överraskande glädjeämnen.

Vårt medlemsblad Eteläiset-Södra når nu 15 000 hem i vårt verksamhetsområde, som omfattar Brunnsparken, Eira, Gardesstaden, Munkholmen, Rödbergen och Ulrikasborg. Medlemsbladet ger dig en uppfattning om vår verksamhet, till vilken många av invånarna också i din stadsdel under årens lopp har anslutit sig. Vi invånare är de bästa experterna på vardagen i vårt eget bostadsområde; vi vet vad här händer, vad vi vill förbättra och hur vi vill att vår miljö skall utvecklas. Och hur vi inte vill.

Hur nära är vi dina egna föreställningar? Vad skulle du vilja fortsätta att arbeta på tillsammans med oss?

Jag vill påstå, att många ärenden i vår stadsdel i dag tack vare vår medverkan är mycket bättre skötta än utan den. De flesta idéer kräver nämligen inte bara att man tänker på dem utan också att de verkställs.

Vi hoppas få se dig vid vårt höstmöte den 30.11.2006. Det är ett bra tillfälle att börja en gemensam dialog, till vårt gemensamma bästa och för ett ännu bättre boende. Vad skulle du själv vilja vara med och arbeta på?

Olli-Pekka Ihalainen, viceordförande

ETELÄISET • SÖDRA 2/2006

Julkaisija/Utgivare:
Eteläiset kaupunginosat ry
Södra stadsdelarna rf

Päätoimittaja:
Olli-Pekka Ihalainen

Layout: Marja Kivelä

Painopaikka/tryckeri:
Speedmaster Oy

Painosmäärä/
Upplaga: 15000 kpl

Kannen kuvat / Pärmbilder: Saynur Imaditdin-Auer (Eiran vanhin rakennus vuodelta 1900, tiilirakennus, Työväen As Oy Tarmo), Jonna Korhola (pihakuva Bulevardi 17, ruusu, lapset ja talvi pulkkamäessä), Helsingin kaupungin kuvapankki / Mika Lappalainen (Ehrenströmintie) ja Paul Williams (Jugend-talo).

ETELÄISTEN HALLITUS 2006

Olli-Pekka Ihalainen, vt. puheenjohtaja, Tarkk'ampujankatu 4 A, 00140 Helsinki
puh. 09 650 320, GSM 0500 548 392 • oihalain@hotmail.com

Ulla Blomberg, Hietalahdenranta 5c D 65, 00120 Helsinki
GSM 040 506 4618 • ulla.blomberg@pronto.fi

Saynur Imaditdin-Auer, sihteeri, Perämiehenkatu 2 A, 00150 Helsinki
puh. 09 627215, GSM 040 585 0048 • saynur.auer@pp.inet.fi

Anja Kaila, Hernesaarenkatu 11 B, 00150 Helsinki
puh. 09 654 476, GSM 040 741 5313 • anja.kaila@agenor.net

Jonna Korhola, Laivurinkatu 10, 00150 Helsinki, GSM 040 509 9941 • jonna@kontrasti.fi

Julia Ormio, Merikatu 25 A, 00150 Helsinki, puh. 09 6217 207, GSM 050 568 9811 • julia@ormio.fi

Tuula Perheentupa, Merikatu 3, 00140 Helsinki • puh. 09 666 407
jaakko.perheentupa@saunalahti.fi

Satu Sandström, rahastonhoitaja, Ehrensvärdintie 10 A 2, 00150 Helsinki
satusandstrom@hotmail.com

Kaija Santaholma, Engelinaukio 2, 00150 Helsinki
puh. 09 658 585, GSM 041 529 1515 • kaija.santaholma@welho.com

TAPASIMME PEKKA KORPISEN

Eräänä syksyisenä aamuna lokakuun lopussa kävin kaupungintalolla apulaiskaupunginjohtaja Pekka Korpisen luona aamukahvilla haastattelemassa häntä. Keskustelumme oli todella mielenkiintoinen. Ohessa parhaat palat.

Kuva: Satu Sandström

Kerro kuka olet ja mitä teet?

Minulla on apulaiskaupunginjohtajan homma, johon kuuluvat kaupunginsuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto, asuntotuotantotoimisto ja rakennusvalvontavirasto. Lisäksi minulla on 750 osakeyhtiötä vastuullani, joista merittävimpiä ovat kaupungin kiinteistöyhtiöt, joissa on 60 000 asuntoa. Toisaalta joissakin yhtiöissä meillä on vain yksi osake. Kyllä tässä ihan puuhaa riittää.

Onko sinulla henkilökohtaisia toiveita, mitä pitäisi vielä saavuttaa ammatillisesti?

15 vuotta tässä on oltu. Ensimmäinen hanke oli Koffin korttelin puuttuminen. Kun minä tulin, niin suunnittelu oli hyvin pitkällä, kuten monilla asioilla usein on pitkät juurensa. Minä esittelin suunnitelman hylkäämistä. Kaupunginhallitus otti sellaisen kannan, että asia on liian pitkällä, ei voida hylätä. Valtuusto kuitenkin yhtyi hylkäävään kantaani ja palautti suunnitelman. Sen seurauksena suunnitelmasta poistettiin iso toimistolamelli, jonka alle olisi jäänyt Helsingin vanhin teollisuusrakennus, viinatehdas 1830-luvulta. Pidin itsestään selvänä, että kun se toimistotalo poistui ja vanha tiiliseinä tuli esiin, että sille seinustalle kehittyy julkinen tila, tori ja terassi tai vastaavaa, niinkuin Keski-Euroopassa varmaan heti olisi kehittynyt. Mutta eikös mitä, piha-alue on jäänyt ihan kuolleeksi, siinä on vain Alkon läpikulku ja tolpat estämässä, ettei pääse pysäköimään. Sehän on aivan surkeaa, ettei tehty mitään. Julkinen tila onkin asia jossa on edistytty hirveän hitaasti. Juuri tähän vuodenaikaan julkista tilaa on aika vaikea käyttää, mutta puoli vuotta voisi olla aika ihanaa. Siinä olisi vieläkin huippupaikka kehittää viihtyisä terassi ilta-auringon suuntaan.

Onko Rooman historian opiskelu ja tuntemus vaikuttanut näkemyksiisi?

Meillä on ollut parikymmentä vuotta kakkosasunto Roomassa, ja ehkä satakunta kertaa siellä on oleskeltu. Tottakai ne urbanismin juuret Rooman antiikista, jotka edelleen heijastuvat tämän päivän Roomaan, ovat ainakin jonkin verran vaikuttamassa. Italiahan on kaikenkaikkiaan Euroopan urbaanein maa. Saksa, Ranska ja Englanti ovat ihan nuoria tulokkaita. Tosiasiassa myös hellenistinen, kreikkalainen kulttuuri on nähtävissä parhaiten Italian niemimaalla.

Mitä ajattelet tämän päivän rakentamisesta meillä?

Olen harjoittanut modernismin kritiikkiä 15 vuotta. Meillä on hyvin voimakas monokulttuuri arkitehtuurissa, joka juurtui Alvar Aallon jälkeläisissä modernismiin eli lyhyesti sanottuna elementtilaatikoihin. He ovat karttaneet kuin myrkkyä niinsanot-

→

LÖYDÄ ITSESTÄSI KAUPUNGINOSA-AKTIVISTI

Kotikulmiemme kohentaminen on aidosti palkitsevaa puuhaa. Eteläiset kaupunginosat ry (Eiran, Kaartinkaupungin, Kaivopuiston, Munkkisaaren, Punavuoren sekä Ullanlinnan kaupunginosayhdistys) kutsuu mukaan mielellään aktiivisia puuhanaisia ja -miehiä. Yhteisenä tavoitteenamme on parantaa jatkuvasti asuinalueemme viihtyvyyttä, palveluita ja viheralueita, koko asuinympäristöä. Mielenkiintoista puuhaa riittää!

Jäseneksi voit liittyä maksamalla jäsenmaksun. Jäsenmaksu vuodelle 2006 on 15 euroa ja yhteisöjäseniltä (esimerkiksi taloyhtiö) 40 euroa. Jäsentilimme on SAMPO 800013-1513538. Kun maksat jäsenmaksun**, muista kirjoittaa viestiksi nimesi ja osoitteesi**, niin voimme lähettää sinulle postia. **Tutustu kotisivuihimme www.etelaiset.fi ja ota meihin yhteyttä – siitä se alkaa!**

ETELÄISET KAUPUNGINOSAT RY SYYSKOKOUS 30.11.2006 klo 18–20

SÖDRA STADSDELARNA RF HÖSTMÖTE 30.11.2006 kl 18–20

Agricolan kirkon seurakuntasali, Sepänkatu 4 / Agricola församlingshem, Smedsgatan 4

Jari Harju Helsingin kaupungin kuva-arkistosta kertoo etelä-Helsingistä 1920–30 -luvuilla poliisin silmin.

Uusi mielenkiintoinen näkökulma alueemme historiaan!

TERVETULOA! / VÄLKOMMEN! / Kahvi- ja teetarjoilua / Kaffe- och teservering

tua uusvanhaa, vaikka tämä elementtilaatikkotyyli on melkein samanlainen kuin jo 30-luvun lopulla. Sitä en ole ymmärtänyt, että jos toistaa 70 vuotta vanhaa laatikkoa, niin se ei ole kertaustyyliä, mutta jos toistaa 80 vuotta vanhaa harjakattoa, niin se on kauhea synti. Meidän johtavista arkkitehdeistä Pentti Kareoja on sanonut, ettei ainoastaan taiteessa vaan myös arkkitehtuurissa esittävä arkkitehtuuri on tulossa. Hän tarkoittaa sitä, että talo saa esittää taloa, olla talon näköinen. Suomessakin tämä aletaan vihdoin oivaltaa, ja se on valtava henkinen murros meillä. Muualle tämä on tullut jo parikymmentä vuotta aikaisemmin. Aikoinaan me kopioimme 20 vuoden viiveellä Ruotsista sosiaaliset mallit ja muut. Nyt näyttää siltä, että myös arkkitehtuurissa parinkymmenen vuoden jälkeenjääneisyys on vallitseva.

Saammeko esittävää arkkitehtuuria vaikkapa Hernesaareen ja Jätkäsaareen?

Sitä olen yrittänyt, mutta kyllä täytyy sanoa, että [arkkitehtien] ammattikunnan vastarinta on aika rajua. Hollantilainen arkkitehtitoimisto luonnosteli vapaaehtoisesti harjakattoisia kaupunkilaispientaloja Hernesaareen. Se sai aikamoisen kritiikin aikaan kaupunkisuunnitteluvirastossa: tämä on niin huonoa ja vanhanaikaista, tällainen ei menisi alkeiskurssista läpi.

Asukkaat pitävät Hernesaarta oivana paikkana inhimilliselle rakentamiselle

Olisi se, mutta Polysteekin opetus ei ymmärrä tällaista. Kaikki ne suunnitttelijat, jotka tätä ammattia harjoittavat, ovat joko opettajina siellä tai saaneet opetuksen siellä. Vallankumousta tarvittaisiin, ennen kuin asiat muuttuisivat, vaikka markkinoiden kysyntä on aivan ilmiselvä. Meillä oli työryhmä, joka valmisteli arkkitehtipoliittista ohjelmaa. Mutta kaikki keskeiset tahot, joiden pitäisi sitä toteuttaa, suhtautuivat aika happamasti muutoksiin. Talousihmiset sanovat, että se ei saa missään tapauksessa maksaa mitään, kaupunkisuunnitteluvirasto ja -lautakunta samoin kuin yleisten töiden lautakunta, että mikään ei saisi muuttua. Kun nämä kolme yhdistetään, siinä ei ole paljon toivoa.

Entä eteläisten rantojen suunnittelu ?

Juuri nyt yritämme miettiä rekkojen pysäköintialuetta Palacen edessä. Suuri haaveeni on, että kaupungintalolta pääsisi rantaa pitkin Kaivopuistoon kävelemään. Merellisyyshän on Helsingin suurin myyntivaltti. Mikään pääkaupunki ei ole näin merenrannalla Euroopassa. Se taas johtuu vain siitä, että merirosvous oli jo vähentynyt, kun Helsinki perustettiin. Kaikki vanhemmat kaupungit perustettiin enemmän sisämaahan, koska meri oli vaarallinen. Me olemme onnekkaasti vielä niemellä. Tukholma on sisäsaariston suojassa verrattuna Helsinkiin. Helsingin merellisyyden mahdollisuudet on valtava haaste. Jos mennään 15 vuotta eteenpäin, Helsingin merenrannat -joita taitaa olla 200 kilometrin verran- avautuvat merkittävällä tavalla verrattuna siihen, miten ne ovat olleet satamien ja teollisuuden vallassa sekä varasto-ja kaatopaikkoina.

On vielä yksi seikka joka liittyy arkkitehtuurifilosofiaan. Katajanokan kaavoitusta pidettiin 70-luvulla monessa suhteessa eteenpäinmenona. Mutta siellähän on rannoilla sellainen viistokiveys, ettei ihminen pääse veden ääreen niin kuin Kaivopuistossa. Ja sitten siellä on parhailla paikoilla ne autot katselemassa merelle. Siis auto, tämä pyhä lehmä, on mennyt vielä 70-luvulla ihmisen edelle. Saada autot pois ja ranta ihmistä varten on valtava juttu.

Talven kauneutta Hernesaaren rannassa. Kuvat Kaija Santaholma.

Tuleeko se asukasilta, jossa kerrottaisiin Merisatamanrannan puistosuunnitelmasta, etteivät nuo edellämainitut virheet toistuisi?

Puistot ovat kaupunginjohtaja Pekka Saurin tontilla. Puistosuunnitelma ja -rakentaminen edellytti ainakin ennen vuorovaikutusta aika paljon. Kuvittelisin, että asukasilta tulee.

Useinhan puistosuunnittelijat suunnittelevat ”liikaa”, kuten entisen Esson paikan toisella puolella lähellä Kaivopuistoa. Kustannukset olivat aika järkyttävät, kun siihen tehtiin kaiken maailman kotkotusta, se kohta missä on valopylväät ja koirapuisto ja graniitilla reunustettuja puita. Siinä on liikaa yritystä siihen nähden, että se olisi tuonut jotain lisäarvoa. Mutta niillä penkeillä, – halvin osa koko jutussa – jotka ovat ilta-auringon suuntaan, niillä on kiva syödä jätskiä ja lukea lehtiä.

Mikroilmasto on tärkeä. Suunnittelijoiden selkäytimessä pitäisi olla esimerkiksi tuuli-osaaminen. Lähiösuunnittelua on ollut 50 vuotta, ja vasta nyt on tultu taas kaupunkiin. Niemellä oleva kantakaupunki on tuuliolosuhteiltaan aivan eri asia kuin metsän keskellä oleva kylä. [Professori] Riitta Nikula mainitsi kerran, että kun Suomenlinna rakennettiin, siitä tehtiin pienoismalli, jolla tutkittiin tuuli- ja mikroilmasto-olosuhteet. Kun Kruunuhaka ja Ullanlinna tehtiin, kadut muutamaa poikkeusta lukuunottamatta päättyvät aina taloon, joka on poikittain. Se pysäyttää tuulen. Kun taas Katajanokan uusissa osissa on läpitunneleita, joissa tuulee aika pirullisesti. Tällaisen seikan oivaltaminen ja sen työstäminen vaatii näköjään melkein sukupolven muutoksen. Olen itse 15 vuotta tätä yrittänyt. Mutta jos jonkun suunnitelman on saanutkin tuulitunneliin, niin sitten mitataan ja todetaan, että näin se on, ja elämä jatkuu kuin ennenkin. Tulos ei ole oleellista tietoa,

Voisiko Merisataman ja Eiran rannassa olla puistoa ja nurmikkoa tulevan betonin ja asfaltin sijasta?

Tämä on suuri kiistakysymys. Varmaan niin on, etteivät ne veneet siinä kauan ole. Nyt suunnitelmissa on vielä pintapysäköintiä ja veneitä, tosin vähemmän kuin nykyisellään. Kun prosessi alkaa, että veneet vähenevät, niin seuraava vaihe on, että ne häipyvät kokonaan. Ja tietysti pitäisi tehdä puisto niin, ettei se ei ole suuri asfalttikenttä, ja jollakin paremmalla tavalla järjestää se pysäköinti.

Entä vaikka suihkulähde keskelle puistoa Laivurin- ja Merikadun risteyksestä rantaan päin?

Miksei – julkistilassa ne ovat tärkeitä. Suihkulähde, taideteos, kauniit istutukset- kaikkea tätä tarvitaan. Tämä liittyy teemaan julkinen tila, jota nyt vaan ei osata tässä kaupungissa. Kun Kasarmintori uudistettiin, niin sinne olisi ehdottomasti pitänyt panna suihkulähde oikeassa mittakaavassa ja istumapaikkoja tai jotakin muuta. Nyt autot valtaavat tyhjän tilan. Kantakaupunkihan on kävelijöiden kaupunki, mutta suunnittelijoilla on vielä ”liikenne ensin” -mentaliteetti. Kävelyä ei pidetä liikenteenä, vaikka se on äärimmäisen tärkeä liikenteen muoto.

Minkä takia Merisataman puistossa olevia veneitä ei varastoida talveksi Hernesaaren rakennuksiin kun siellä on tyhjiä tiloja?

Onhan siellä veneitä. Koska tilat on vuokrattu kaupallisille yrittäjille, niin siellä on korkeammat maksut. Jos veneenomistajilla on oikeus pitää venettä siellä ulkona ja se on halvempaa, niin ei meillä ole keinoja pakottaa [vuokraamaan kalliimmalla]. Mutta

→

jos nämä paikat nyt poistuvat kaupungin päätöksellä, niin sitten heidän on haettava paikkaa. Mutta emme me nyt Hernesaaren rakennuksien venepaikkojen vuokraajaksi rupea, koska se on yksityistä liiketoimintaa. Miksi me lähdettäisiin markkinoita pilaamaankaan? Perustelu näille [Merisataman] venepaikoille on ollut se, että se on ollut ikimuistoinen nautinta-oikeus ja osa kaupunkielämää. Vähän samanlaista nostalgiaa kuin viimeisen saunan tukemisessa taustalla. Mutta kyllähän ne väistyvät sitten joskus. On siinä sekin, että veneissä kuitenkin on vastoin määräyksiä vanhoja myrkkymaaleja, joita rapsutetaan, niin luulen, että ympäristö- ja terveysseikat tulevat tällaisen avosäilytyksen kieltämään.

Mitä näille eteläisille rannoille halutaan? Helikoptereita, risteilyaluksia vai pienvenesatamia?

Risteilyalukset kasvavat kooltaan kaiken aikaa. Ne eivät mahdu satama-altaaseen eivätkä pääse reittejään pitkin tänne, eli niiden on jäätävä ulkopuolelle. Hernesaaren kärjestä, sieltä kasan luota, tulisi melko suoraan etelään tai vähän kaakkoon noin 500 metriä pitkä laituri merelle, jossa olisi risteilyaluksia. Sitä ainakin mietitään. Veneilyreittejä laiturit eivät sulkisi. Sen lisäksi voisi olla pienvenemarina, venekeskus ja jollapurjehduskeskus. Tässä asiassa ovat purjehdusseurat ja erilaiset yhteisöt olleet liikkeellä.

Entä helikopteriliikenne?

Nythän helikopterit eivät lennä, ja onnettomuuden jälkeen koko toiminta on ollut vaakalaudalla. Saa nähdä, pystyykö yhtiö hankkimaan toimintaan sopivia helikoptereita, ja pystytäänkö järjellisillä kustannuksilla luomaan niille paikka, mistä voi lähteä ilmaan. Risteilyaluslaiturin päässä merellä voisi olla myös helikopterikenttä, koska siitä on aika pitkät melusuojaetäisyydet asutukseen. Kenttä ei voi jäädä nykyiselle paikalleen, sillä se veisi melkein koko Hernesaarelta rakentamismahdollisuudet. Se olisi liian kallis paikka.

Helikopteriliikenne on kaksiteräinen miekka, sillä metelihän kulkee hyvin vettä pitkin. Ja jos hankitaan isompia koneita ja laajennetaan liikennettä myös Pietariin, niin se tarkoittaa kyllä aikamoista melukuormitusta alueelle. Kyllä tässä on käyttötarkoitusten ristiriita syntymässä, koska alueella liikkuu muun muassa paljon veneilijöitä. Paikan löytäminen helikopterikentälle on vaikeata, sillä eihän se mihinkään oikein sovi. Seudullisesti parhain paikka olisi Keski-Pasila. Jos siellä olisi kenttä vaikka 50-kerroksisen pilvenpiirtäjän katolla, niin ei se enää ketään taitaisi haitata, varsinkin jos sillä olisi meluseinät.

Mitä sinä ihan oikeasti ajattelet pilvenpiirtäjistä Helsingissä? Ei kai sentään Etelä-Helsingin rannoille?

No ei. Kaupungilla on jyrkkä mielipide siitä, että kantakaupungin profiili on historiallisesti määräytynyt ja se on matala. Se on tämän merellisyyden ja historiamme peruskaraktääri. Onhan täällä jokunen korkea rakennus, mutta varsinaista pilvenpiirtäjää tänne ei kyllä ilmesty.

Jääkö Hernesaaren kärkeen vielä tilaa merelliselle puistolle?

Ranta täytyy saada vapaaksi ja niemen kiertäminen mahdolliseksi. Mutta kuinka suuria puistoja tarvitaan, sitä mietitään. Oma näkemykseni on, että välitön merenranta on kiinnostavin. Jos seuraa Merisatamassa ihmisten käyttäytymistä, niin ihan merenrannassa on ruuhkaa, ihmiset kävelevät ja aurinko heijastuu vedestä. Jopa Kaivopuistossa, joka on niin poskettoman hieno, on hyvin vähän väkeä ellei puhuta konserteista tai tilaisuuksista, verrattuna siihen, miten rantaviiva houkuttelee.

Hernesaari täytyy suunnitella kokonaisuutena ja siihen menee muutama vuosi. Pieni kansainvälinen arkkitehtisuunnittelukilpailu on käynnistymässä tästä. Tulokset valmistuvat noin puolen vuoden päästä. Silloin julkinen keskustelu pääsee vauhtiin. Puistot ovat osa tätä suunnittelutehtävää, samoin reitit ja asuminen.

Hernesaaren maankuljetusralli on tilapäistä. Sinne viedään [työmailta] maa-ainesta, joka viedään edelleen proomulla Vuosaaren satamaan. Täyttö loppuu 2008. Kyllä Hernesaaren kärjen kasakin on poissa silloin. Nythän keskustassa on ollut paljon huoltotunnelityömaata, ja lännestä kantakaupunkiin tuleva liikenne on siirtynyt kiertämään etelän kautta. Pitäisi kyllä välttää voimak-

kaan läpikulkuliikenteen ohjaaminen sitä kautta, pysyvänä ilmiönä ainakaan.

Mitä henkilökohtaisesti pidät Eiranrannan uuden asuinalueen taloista?

No ne on vielä näkemättä. Minun täytyy myöntää että sen kaavan esittely kaupunginhallituksessa tuotti minulle tuskaa. Se, että sinne pantiin tällaisia Merihaan tapaisia pistetaloja tuohon ympäristöön, oli mielestäni väärä ratkaisu. Siinähän pidettiin kilpailukin, eikä voittanut ehdotus tuottanut kuin lähiömäiset lamellit vaihtoehdoksi. Ja sitten virasto sen jyräsi ja palautti omat alkuperäiset ajatuksetnsa tällaisista pistetaloista. Mutta jos nyt sitten tuohon varsinaiseen Hernesaareen saadaan taloja eikä laatikoita, niin se nyt sitten ehkä jotenkin siinä menee. Leikkisästi voi sanoa, että vaikka olisi rumempikin talo, niin eihän se itseään katsele ikkunoista, vaan katselee vanhaa Eiraa. Sehän on Eiran ongelma, eikä niiden uusien asukkaiden ongelma, jos siihen tulee rumia taloja.

Gryndareiden arkkitehtooninen kunnianhimo tänä päivänä on aivan liian vähäinen. Me joudumme heille jatkuvasti muistuttamaan, että yrittäkää nyt edes vähän nostaa tasoa.

Katsotaan nyt kun se alue valmistuu. Vaikka omatunto on huono siitä kaavasta, niin lievänä helpottavana tunteena minulla on ollut usko, että niiden kivijalkojen pitäisi olla aika korkeatasoisia, jolloin niillä muureillä ja kivijalan maailmalla pitäisi synnyttää vanhan Eiran tunnelmaa. Minä olen opimistinen, toivon, että siitä tulee kivan näköinen – sillä tasolla, jossa ihminen kävellessään katselee.

Kun ajattelee, mitä sanomasi perusteella tämän asuntoalueen pelastamiseksi voisi vielä tehdä, se on ympäröivien puistoalueitten suunnittelu. Onko siitä mitään ajankohtaista kerrottavaa?

Puistosuunnittelu ei ole minun hallinnon alla, se menee sinne rakennusviraston tontille. Mutta käsitykseni on, että heillä on erittäin suuria vaikeuksia pysyä tämän muun rakentamisen tahdissa. Todennäköisesti käy niin, että kaupungin osuus tulee jälkikäteen, niin että siellä eletään jonkun aikaa keskeneräisessä ympäristössä, mikä on tietysti hirveän valitettavaa. Kun kaupunki kuitenkin sai hirveän suuret rahat tonteista. Kyllä siinä nyt pitäisi olla mahdollisuus hoitaa se ympäristökin. Mutta se startti jo myöhästyi sillä tavalla, että sitä on vaikea kiriä kiinni. Mutta lopulta alue on korkeatasoinen.

Puhutaan vuorovaikuttamisesta. Miten kaupunki ja asukkaat voisivat tehdä yhteistyötä niin että vuorovaikuttaminen olisi aitoa? Pyydetään palautetta, ja sitten kun asukkaat antavat sitä, tuntuu siltä että kukaan ei kuuntele eikä välitä...

Meillä oli amerikkalainen vuorovaikutuksen professori John Forester käymässä täällä. Hänellä oli sellainen kanta, että kun vihaiset ihmiset tulevat viralliseen kuulemistilaisuuteen, niin he poistuvat sieltä vielä vihaisempina. Eikä kukaan ole päässyt eteenpäin yhtään. Sitä vuorovaikutusta pitäisi oikein kehitellä, eikä se ole suomalaisille mikään luontainen laji. Esimerkiksi puhelin on paljon tehokkaampi väline kuin tuhannen ihmisen julkilausuma. Jos on hyvä idea, niin kannattaa soittaa läpi ja sitkeästi. Vaikka se torjuttaisiin, niin soittaa useampaan paikkaan ja käy sitten vielä livenä sitä ajamassa. Jos todella haluaa vaikuttaa niin marssii sinne, missä suunnittelua parhaillaan tehdään ja sanoo, että jumalauta mä olen sitä mieltä, että tää pitää tehdä näin!

Sitkeät ihmiset, jotka oikein todella uskovat asiaansa ja joilla on konkreettisia ehdotuksia ja perusteluja, saavat aika paljon aikaiseksi.

Eli esimerkiksi sitä sanomaa, että Kaivopuiston luonnolliset muodot saisivat jatkua Hernesaareen päähän saakka pitäisi vain viedä eteenpäin sitkeästi.

Kyllä. Jos on sitä mieltä.

Onko tulossa uutta ”lempilasta” Kiasma-projektin jälkeen?

Toivon mukaan! Mutta onhan näitä jonossa, siis keskustakirjasto, Armi-hanke etsii edelleen paikkaansa ja kunnon akvaario tänne sopisi, ja vaikka mitä. Ja meren äärelle oikein. Aika ajoin aina ponnistetaan tärkeä hanke, ja siihen sitten toivon mukaan kytkeytyy merkittävä arkkitehtuuri. Minun mielestäni Kiasman jälkeen meille ei merkittävää arkkitehtuuria ole tänne saapunut. Vain kohtalaisen hyvää suomalaista tasoa, mutta huiput puuttuvat.

Mistä saavutuksesta olet itse ylpeä?

Espan jalkakäytävä, Mikonkadun ja sitten myöhemmin Keskuskadun kävelykadut. Kyllä nämä vähäiset parannukset kävelykeskustan elävöittämiseksi ovat onnistuneet aika hyvin viime vuosina.

Kiitokset apulaiskaupunginjohtaja Pekka Korpiselle haastattelusta! Varmaan palaamme näihin asioihin myöhemminkin.

Teksti: Satu Sandström – Kuvat: Kaija Santaholma

MUISTOLAATTA Georg Henrik von Wrightille

Akateemikko Georg Henrik von Wrightin muistolaatta paljastettiin maanantaina 23.10.2006 osoitteessa Laivurinkatu 4, missä hän asui lähes 50 vuotta. Helsingin yliopiston rehtori *Ilkka Niiniluoto* puhui tilaisuudessa. Muistolaatta kiinnitettiin Suomen Akatemian, Helsingin yliopiston ja Suomen Filosofisen Yhdistyksen aloitteesta.

Kuva: Kaija Santaholma

Laatan paljastustilaisuudessa olivat läsnä akateemikon perhe Anita Grönberg (o.s. von Wright), rouva Elisabeth von Wright ja Benedict von Wright. Oikealla rehtori Ilkka Niiniluoto.

Akateemikko von Wright (1916–2003) oli suomalaisen filosofian ja kulttuurielämän merkittävimpiä vaikuttajia sekä suomalaisen filosofian kansainvälisten yhteyksien luoja. Hän toimi Helsingin yliopiston filosofian dosenttina vuosina 1943-46 ja professorina vuosina 1946–61. Vuosina 1968–77 hän oli Åbo Akademin kansleri. Suomen Akatemian jäsenenä hän toimi vuosina 1961–1986 ja esimiehenä vuosina 1968-70. Hän toimi myös vierailevana professorina ja luennoitsijana lukuisissa muissa ulkomaisissa yliopistoissa.

Akateemikko von Wrightin filosofinuraan vaikuttivat eniten professorit Eino Kaila ja Ludwig Wittgenstein, jonka kirjallisen jäämistön järjestäminen, tutkiminen, tulkinta ja julkaiseminen muodostivat tärkeän osan von Wrightin filosofisesta työstä. Library of Living Philosophers -kirjasarjassa julkaistiin vuonna 1989 von Wrightin filosofialle omistettu nide. Kyseiseen sarjaan pääsemistä pidetään filosofian alalla Nobelin palkintoon vertautuvana kunniana.

Akateemikko von Wright oli useiden kotimaisten ja ulkomaisten yliopistojen kunniatohtori. Hän toimi aktiivisesti useissa koti- ja ulkomaisissa luottamustehtävissä, muun muassa Suomen tiedeseuran puheenjohtajana vuosina 1966–67 ja seuran kunniajäsenenä vuodesta 1978. Suomen Filosofisen Yhdistyksen puheenjohtajana hän toimi vuosina 1962–73 ja Institut international de philosophien esimiehenä vuosina 1975–77.

Lisätietoja saa Suomen Akatemian viestinnästä: tiedottaja Tiina Raivo, p. (09) 7748 8396.

Eteläiset kaupunginosat ry – Södra stadsdelarna rf

Tekeekö yhdistyksemme mielestäsi arvokasta työtä?
Niin meistäkin.
Haluaisitko antaa oman tukesi tälle työlle?
Tarvitsemme apua kotisivujemme kehittämiseen ja ajoittaiseen ylläpitoon. www.etelaiset.fi
Annamme jokainen panoksemme yhteisten asioiden hyväksi ilman rahallista korvausta, antaisitko oman panoksesi tällä tavoin.
Ota yhteys Olli-Pekka Ihalaiseen!

Drömparken Enköpingissä on ollut Koffin korttelin istutuksien tärkein esikuva.

Pihan suurin istutusallas ennen täydennystöiden aloittamista. Seuraavan talven aikana altaasta kuoli vielä suuri osa siihen istutetuista maanpeitekasveista ja niiden tilalle nousi ”vesiheinää” eli pihatähtimöä.

Koffin korttelin piha

Asukkaat halusivat kohentaa 2000-luvun alussa Sinebrychoffin puiston viereen rakennetun uuden korttelin pihaa miltei heti korttelin valmistumisen jälkeen. Piha olikin rakentajien jäljiltä hyvin yksinkertainen, sillä kustannuksia oli rakennusvaiheessa karsittu.

Toimistomme on viime vuosina perehtynyt erityisesti maailmalla leviävän uuden perenna-aallon esikuviin: hollantilaisen *Piet Oudolfin* töihin sekä ruotsalaisen Enköpingin pikkukaupungin puutarhoihin, joiden liikkeellepanijana on ollut ”kasvihullu” kaupunginpuutarhuri *Stefan Mattson*, ja jonne myös Oudolf on suunnitellut näyttävimmän puutarhan, Drömparkenin.

Korttelin asukkaat halusivat kohentaa nimenomaan pihan istutuksia, jotka koettiin yksitoikkoisiksi ja huonokuntoisiksi.

Työ on edennyt toistaiseksi kolmen kesän aikana. Heti ensimmäisenä kesänä uudistettiin pääpihan pohjoisseinustan altaissa olevia istutuksia. Lajeina käytettiin pihalla jo kasvaneita pikkutalvioita ja marjakuusia. Istutuksia täydennettiin varjoa kestävillä lajeilla kuten kuunliljoilla, tähtiputkilla, hidaskasvuisilla kimikeillä, heinälajeilla ja valkokirjavalehtisillä pensaskanukoilla, joiden lehtien väri antaa vaikutelman kukinnasta.

Seuraavana kesänä tehtiin toistaiseksi suurin urakka: kansipihan isoa istutusallasta korotettiin, koska aiemman, matalan reunakiven yli oli ajettu istutusten päälle. Altaaseen lisättiin reilusti uutta, rikkaruohotonta kasvualustaa, joka muotoiltiin kumpareeksi. Helsingin ilmasto on muuttunut viime aikoina niin, että pienetkin notkelmat kasvualtaissa saavat aikaan jääpeitteen, joka tukahduttaa alla olevat kasvit. Kohopenkki on siis välttämättömyys. Altaan istutukset suunniteltiin monilajisiksi, mutta samalla väreiltään toisiinsa sointuviksi. Esikuvana oli *Enköpingin Drömparken*. Allas on suuren osan päivästä auringossa, joten kasvit voitiin valita värikkäiden ja runsaasti kukkivien lajien joukosta.

Kesällä 2006 työ jatkui viimeksi valmistuneiden taloyhtiöiden pihaistutuksilla. Työ tulee jatkumaan vielä ainakin ensi kesänä, kun viimeksi näiden yhtiöiden istutukset saadaan uusituksi – voimassa olleet töiden takuuajat ja niihin liittyvät urakoitsijan vastuut estivät töihin tarttumisen ennen takuuajan umpeutumista.

Kaikki istutustyöt on tehty alusta lähtien talkoilla, joihin on ajoittain osallistunut runsaastikin asukkaita. Itse ja yhdessä tekeminen on ollut sivusta seuratenkin selvästi hauskaa – asukkaat tutustuvat toisiinsa, oppivat hoitamaan ja vaatimaan kasvien hoitoa ja samalla myös ottavat puutarhastaan vastuuta, kun se koetaan omaksi.

Sama allas kesällä 2006 yhden kasvukauden jälkeen. Kunnollinen multa ja riittävän tiheä istutus takaavat runsaan kukoistuksen, jonka joukkoon rikkaruohotkaan eivät mahdu.

Talkoolaisia istutustöissä alkukesällä 2006.

Teksti ja kuvat: Maisema-arkkitehti Marja Mikkola/MA-arkkitehdit

NIMIKKOPUITA TÄHTITORNINVUORELLE

Kevään lehdessä kerrottiin mahdollisuudesta istuttaa puita alueemme puistoihin. Rakennusvirasto käyttää näistä puista nimitysta ”muistopuu”. Asia kiinnosti useita jäseniämme, ja lokakuun 20. päivänä Tähtitorninvuorelle istutettiinkin useita tammia. Paikalla oli rakennusviraston ”Täti Vihreä”, Elina Nummi, joka jakoi istuttajille kunniakirjat.

Sää oli sateinen ja viileä, ja ehkä siitä johtui, että paikalla ei ollut kuin muutama istuttaja. Sateinen sää oli kyllä puiden istuttamiseen varsin sopiva, vaikka tuuli tuntui vilpoiselta.

Kysyin **Elina Nummelta**, miksi rakennusvirasto halusi meidän kohentavan nimenomaan Tähtitorninvuoren puistoa. Nummi totesi, että puistosta on vuosien saatossa kaadettu varsin paljon puita, ja se on muuttunut kaljuksi. Jokainen puistossa kulkija havaitsee sen helposti. Yhdistyksemme onkin jo useana vuonna kiinnittänyt rakennusviraston huomiota varsinkin puiston eteläosan pensaiden heikkoon kuntoon.

Nyt ei istutettu pensaita vaan puita. Yhdeksän tammea oli tuotu paikalle jo edellisenä päivänä, ja niille oli kaivettu kuopat valmiiksi. Myös puiden istutus- ja tukemistyö oli jo etukäteen tehty, joten istuttajille jäi enää mullan luomisen viimeistely.

Tammet olivat mielestäni jo varsin kelvollisen kokoisia. Niiden menestymistä pitää nyt seurata. Niillä on myös takuu. Jos ne eivät lähde kasvamaan, ne vaihdetaan. Istuttajat saavat olla huoleti, sillä kaupunki pitää tästä huolen. Puun lahjoittajat voivat ulkoillessaan käydä tervehtimässä puitaan ja seurata niiden varttumista.

Tammi on mielestäni puiden aatelia. Ne kasvavat jopa 20 metriä pitkiksi Suomessakin. Hollantilaiset ja englantilaiset tukevat ja hoitavat vanhoja tammia, ja niiden tiedetään elävän jopa yli tuhat vuotta! Sanotaankin, että tammi kasvaa 300 vuotta, elää vahvinta kukoistuskauttaan toiset 300 vuotta ja alkaa hitaasti vanhentua loppuaan kohti vielä 300 vuotta.

Tammi voi ja kasvaa hyvin, jos erityisesti sen juuristoa ei vaurioiteta. Katu- ja viemäritöiden yhteydessä yleensä tehdään puiden juuristolle pahoja tuhotöitä. Kun puiden läheisyydessä louhitaan tai kaivetaan, olisikin puistopuut valmennettava kestämään tulevat työt. Aina ei valmentaminenkaan auta, vaan puu kituu.

Tammien hoito – oikein tehty leikkaaminen, juuriston ilmansaannin turvaaminen ja maan tiivistämisen välttäminen juuriston alueella – on tärkeätä erityisesti kaupunkiympäristössä. Valitettavasti Helsingin rakennusviraston katu- ja puisto-osastolla ei ole riittävästi henkilökuntaa pitämään huolta ja hoitamaan kaikkia kauniita puistopuitamme. Valitettavan usein virasto vain toteaa, ettei pystytä hoitamaan, ja kaataa vanhoja puita, joihin kaupunkilaiset ovat kiintyneet.

Yksi puiden lahjoittajista oli filosofi Esa Saarinen, jolle esitin muutamia kysymyksiä:

KS: Tänä vuonna istutettiin puita Tähtitorninvuorelle. Onko Sinulle tämä puisto erityisen tärkeä, vai olisitko halunnut oman puusi jonnekin muualle?

ES: Tähtitorninmäki on ihana ja sympaattisesti kuin hiukan kätkeytynyt, mutta ihannemaailmassa olisin halunnut nimikkopuuni Bulevardille. Rakastan Bulevardia ja sen puita, eri ikäisiä, eri kokoisia, yksilöitä, uljaita ja hengittäviä. Niille on ominaista yksilöllisyys ja usko elämän kauneuteen. Bulevardin uniikit puut ja rakennukset sykkivät ylvästä dialogia, jossa kaikuu eteläisen Helsingin henkevä voima. Mutta Bulevardi 28:n edestä on kuollut puu ja tyhjä paikka huutaa uudistuvaa elämää.

KS: Käytkö useinkin täällä katselemassa näköalaa? Mikä on lempipuistosi Helsingissä?

ES: Minusta Helsingin puistot ovat suurenmoisia. Myös niiden monimuotoisuus innostaa. Vanha kirkkopuisto, tai kuten itse sanon Vanhan kirkon puisto, on suosikkini. Siihen liittyy niin valtaisia muistoja kaksospoikiemme lapsuuden ajalta. Syksyn lehdet ovat siellä lumoava näky. Kaivopuistossa ja Tähtitorninmäellä käyn lenkeillä, niiden ystävällisyys puhuttelee ja rauhoittaa.

KS: Onko tammi Sinulle tärkeä puu, vai ovatko kaikki puistopuut yhtä mieluisia?

ES: Jalopuissa on maagista hohtoa. Pidän lehmuksista ja vaahteroista niiden määrätyn feminiinisen pehmeyden vuoksi. Olen innostunut puitten lehdistä, siitä näkökulmasta tammet ovat vähän pihisteleviä. Mutta Eteläisten ja rakennusviraston lahjoituspuuidea oli niin luova ja räjähdysvoimainen, että minulle oli oikeastaan melko sama, mikä oma puuni olisi ja myös missä se olisi.

KS: Halusitko istuttaa puun pelkästään siitä ilosta, että tilaisuus tuli nyt, vai istutitko puusi jonkin erityisen tapahtuman tai henkilön kunniaksi?

ES: Ajattelin omia poikiani, ehkä he kulkevat Tähtitorninmäellä 50 vuoden päästä ja näyttävät lapsenlapsilleen puuta, jonka istutuksessa Pappa-Esakin oli mukana.

KS: Pidätkö tärkeänä, että puistoissa on vanhoja puita? Tiedätkö, kuinka vanhoiksi puut voivat meillä elää, jos niitä hoidetaan?

ES: Minusta vanhat puut ovat olennainen osa puistojen ja koko kaupungin henkeä ja sielua. En ole innostunut liian kaavamaisista konsepteista. Vanhojen puitten rohkea yksilöllisyys ja jylhä karisma inspiroi.

Kiitän Esa Saarista haastattelusta ja lähden iloisena kotiin kirjoittamaan oltuani mukana kauniin puistomme parantamisessa.

Teksti ja kuvat: Kaija Santaholma

Näkymiä KaivoPUISTOSTA 2005–2006.

KUULUMISIA KAIVOPUISTOSTA

Pronssilaatta ei enää jää pysäköityjen autojen alle.

Nordenskiöldin (Adolf Erik Nordenskiöld 1832–1901) ja hänen Vega-laivalla vuosina 1878–1901 tekemänsä Koillisväylän löytämisen kunniaksi pystytetyn muistomerkin edustalla Ehrenströmintien varrella Kaivopuistossa on pysähtymispaikka, joka on mitoitettu kahdelle henkilöautolle. Tätä kautta on aikaisemmin ollut mahdollista, vaikka tietysti luvattomasti, ajaa suoraan Kaivopuiston sisään nurmikolle. Mahdollisuutta ovatkin puistonurmikoita halveksivat autoilijat vuosikausia innokkaasti käyttäneet hyväkseen. Viikonloppuisin ja erityisesti Kaivopuistossa pidettävien tilaisuuksien aikana ja muulloinkin kauniina aurinkoisina päivinä alueella on saattanut pysäköidä jopa toistakymmentä autoa, jotka ovat surutta ajaneet nurmikolle. Kuljettajille on ollut täysin turhaa huomauttaa siitä, että Kaivopuiston nurmikot ovat puistoa, ei pysäköintialuetta.

Eteläiset kaupunginosat on useamman vuoden aikana pyytänyt suullisesti ja kirjallisesti rakennusvirastoa korjaamaan tilanteen rakentamalla kadun varteen aidan, joka estäisi väärin pysäköinnin.

Tänä kesänä tilanne korjaantui. Alueen kallion päälle oli parisenkymmentä vuotta sitten laskettu asfalttia niin, että kallion kaunis kvartsijuonteinen gneissi oli lähes peittynyt. Asfaltti poistettiin ja alue kunnostettiin hienosti.

Rakennusvirasto jatkoi Ison Puistotien itäpäässä olevan pysäköintipaikan kaunista aitaa Ehrenströmintien reunaa pitkin pysähtymispaikalle asti ja vielä sen ohi viereisen kallioalueen reunaan saakka. Itse pysähtymispaikka reunustettiin tyylikkäillä metallipollareilla, joita on myös Isolla Puistotiellä.

Kallioalueen reunassa on hieno pronssinen informaatiolevy, jossa kerrotaan kallion geologiasta. Tämä levy jäi aikaisemmin väärin pysäköityjen autojen alle. Nyt kallioalueen juonteet ja pronssilevy ovat kauniisti esillä.

Kallioalueen reunalla on rapakivigraniittinen siirtolohkare, johon kiinnitetty pronssilaatta kertoo jääkauden tuoneen kiven Viipurin rapakivialueelta.

Käykääpä katsomassa miten paikka on ehostunut! Kannattaa ottaa paikka kävelyretken yhdeksi kohteeksi. Paikka on nyt hieno ja hyvinhoidettu osa Kaivopuistoa.

Rakennusvirasto ansaitsisi kukkia tästä hyvästä työstä.

Teksti ja kuvat Kaija Santaholma

Herätys vai nukutus?

Kuva: Kaija Santaholma

Eteläiset kaupunginosat ry tai lyhyemmin Eteläiset on monelle alueemme asukkaalle tuttu kaupunginosayhdistys. Osalle, erityisesti tänne juuri muuttaneille, se saattaa olla kuitenkin vielä tuntematon toimija. Toiminta-alueemme kattaa Ullanlinnan, Kaivopuiston, Eiran, Kaartinkaupungin, Punavuoren ja Munkkisaaren kaupunginosat. Osallistumme siis reilun 23000 ihmisen asuinympäristön kehittämiseen asukkaan näkökulmasta.

Eteläiset on jo reilun 30 toimintavuotensa aikana ennättänyt työstää ja vaikuttaa moniin alueemme hankkeisiin. Toimintamme tavoite on kaikkien näiden vuosien varrella pysynyt samana: edesauttaa entistä toimivamman ja viihtyisämmän asuinympäristömme rakentumista. Aluettamme koskevista suunnitelmista saamme tietoa mm. suoraan eri virastojen suunnittelijoilta, ja käymme heidän kanssaan jatkuvaa vuoropuhelua. Käsittelemme yhdistyksen hallituksessa kaikkia asumiseen liittyviä näkökulmia: mm. alueemme palveluita, liikennettä, viheralueita, asemakaavoja – edessämme on koko asumisen kirjo.

Vaikuttaminen kaupunginosayhdistyksessä on monella tapaa mielenkiintoista. Kokemuksesta tiedämme, että osa alueemme kehittämisideoista syntyy yhdistyksen hallituksen ja osa aluetta suunnittelevien virkamiesten taholta ja varsin usein myös jäsentemme (asukkaiden) meille kertomista aloitteista. Toimintaamme auttaa ja tukee yhdistyksen vuosien varrella hankkima laaja keskusteluverkosto: asiantuntijoita ja vaikuttajia – kukin omalla sarallaan. Kun otamme yhteyttä eri tahoihin projektiemme eteenpäinviemiseksi, on keskustelukumppanin löytäminen yleensä vaivatonta ja pääsemme paneutumaan suoraan asiaan. Toimintamme on tunnettua, iloksemme usein myös tunnustettua ja tuloksellista.

Vuoden varrella pienemmät ja suuremmat kehittämistoimenpiteet vuorottelevat. Kun seuraavan kerran kävelet **Kaivopuiston rannassa** Kompassitorilta Ursulan suuntaan, käänny katsomaan vasemmalle ja **huomaa puiset aitatolpat**, jotka saimme neuvoteltua laittoman pysäköinnin estämiseksi. Aiemmin rantavyöhyke oli täynnä siihen pysäköityjä autoja, nokka kohti merta. Ymmärrämme, että osaa autoilijoista aita harmittaa. Saadusta kiittävästä palautteesta päätellen valtaosaa sen saaminen sitä vastoin ilahduttaa.

Kun taas kävelet **Kapteenin puistikon** ohi, kiinnitä seuraavan kerran huomiosi siihen, mihin mekin olemme jo kiinnittäneet: puistikon huonoon yleiskuntoon, sen nuhruiseen yleisilmeeseen, rähjäisiin istutuksiin. Tällainen puisto on häpeäksi alueellamme. Näet siinä yhden työkohteistamme; käymme tästä kunnostushankkeesta neuvotteluja rakennusviraston kanssa.

Merisataman ranta? Villa Ensin edusta ja sen ympäristöön suunniteltu satojen autojen parkkipaikka/veneiden talvisäilytysalue ei saa yhdistyksen kannatusta. Merisatamanranta on klassinen esimerkki asukkaiden tottumisesta. Vasta yhdistyksemme aktiivijäsenten parisen vuotta sitten aikaansaaman julkisen keskustelun jälkeen alue alkoi uudelleen kiinnostaa. Sitä ennen valtaosa käveli täysin välinpitämättömänä tämän tolkuttoman huonoon kuntoon päästetyn alueen läpi. Käsittämätön uneliaisuus vaivasi alueen asukkaitakin. Kun neliöistä ollaan valmiita maksamaan, on yllättävää, että samat asukkaat hyväksyvät sen, että ympäristö näyttää navetan takapihalta. Siellä todellakin *oli* hylättyjä autoja, jääkaappeja, loputtomasti roskaa ja se toimi yleisenä käymälänä. **Merisatamanrannan kohtalonhetket ovat juuri nyt käsillä**. Jos haluamme saada ns. virallisiin suunnitelmiin tuntuvia muutoksia, ne täytyy ajaa läpi NYT – jälkeenpäin ei kannata paljon viisastella mm. automerta katsellessamme. Silläkin näyttää kuitenkin olevan useita kannattajia, heidän katuosoitteensa vaan viittaa jonnekin muualle.

Milloin olet viimeksi kävellyt pitkin Kaivopuiston ns. suurta puistokäytävää Kaivohuoneen edustalla? Oletko kiinnittänyt huomiosi siihen, että puut käytävän varrella ovat jatkuvasti harventuneet ja puukujanne on enää vain osittain olemassa. **Oletko katsonut, miten tämä pitkä käytävä on valaistu?** Etkö? **Nyt rakennusvirasto miettii kaikkien jäljellä olevien käytäväpuiden kaatamista**. Kaikkien! Onko se sinusta kannatettava asia, puuttuisitko sinä siihen? Me olemme jo puuttuneet. Entä valaistus? Kujanteen valaistus koostuu osittain rikkinäisten, useiden erimallisten lamppujen kirjosta. Surkuhupaisaa on, että valtakunnallisesti yhden merkittävimmän kulttuuripuiston suunnittelussa ja hoitamisessa kukaan ei jaksa välittää kokonaisuudesta! Monille asukkaillekin riittää, että kunhan nyt voi kävellä Kaivopuistossa ja joku puukin siellä näyttää kasvavan. Mitäs minä nyt yksittäinen kaupunkilainen täällä voin tehdä? Me vastaamme sinulle: paljonkin – jos haluat. Joku sanoo, että kyse on rahasta, me tiedämme, että kyse on asenteesta. Olemme rakennusviraston kanssa käydyissä neuvotteluissa ottaneet esille puistokäytävän kokonaisvaltaisen kunnostuksen, joka tulee tapahtua puiston ainutlaatuista historiaa kunnioittaen.

Aluettamme **suunnittelevat** virkamiehet eivät ylipäätänsä asu alueella. Keskustelut heidän kanssaan ovatkin usein hyvin paljastavia; alueemme suunnitelmia tehdään työpöydän takaa, konkreettinen tuntemus on välillä käsittämättömän ohutta. Aitoa tietämystä siitä, minkälaista "kehittämistä" täällä todella kaivataan, tapaa aika-ajoin. Vuoropuhelu tuottaa kuitenkin hedelmää ja olemme kyenneet luomaan yhteistyökumppaneihimme luottamuksen alueemme asiantuntijoina, näkemyksiämme kuunnellaan ja otetaan huomioon.

Meidän ei tule kuitenkaan olla turhan sinisilmäisiä ja kuvitella, että alueen virkamiehet kehittävät asuinaluettamme aina hyvään suuntaan. Niin monenlaisia vaikuttimia on taustalla; poliittisia, taloudellisia, kohtuullinen määrä ennakkoluuloja yms. Kun havainnoi vastaavasti alueemme asukkaita, huomaa välinpitämättömyyden, joka leimaa melko monen asenteita. Kun suunnitelmia jo aletaan nurkan takana toteuttaa, heräillään horroksesta. "Ai, tätäkö ne tarkoitti sillä suunnitelmalla, en minä pidä tätä ollenkaan hyvänä, mihin tästä voi valittaa?" Usein ei enää mihinkään. Mutta oppia siitä voi. Yhdessä toimimalla tiedämme enemmän ja pystymme parempaan.

Vapaaehtoistyö kaupunginosayhdistyksessä on vaativa asia. **Toimikenttämme on koko eteläinen Helsinki, eikä ainoastaan se haaste mikä näkyy omasta ikkunasta**. Kokonaisvaltaisuus ja aito halu kehittää koko aluetta onkin todellisen asukasaktivistin hyvä määritelmä mielestäni. Työ hallituksen jäsenenä vaatii aikaa ja paneutumista asioihin. Se antaa myös lukuisia ilonaiheita ympäri vuoden. Opit tuntemaan alueen asukkaita, toimijoita ja pääset kehittämään monen tyyppisiä ratkaisuja yhteiseksi hyödyksi. Jos kuitenkin allakka on jo täynnä muita kiinnostuksen kohteita, suosittelen erityisen tarkkaa harkintaa – tässä työssä kun tarvitaan ihmisiä, jotka tekevät eivätkä vaan suunnittele tekevänsä.

Tapaamisiin syyskokouksessa 30.11. klo 18.00 Agricolan kirkon seurakuntakodissa, Sepänkatu 4. Voit liittyä jäseneksi myös paikanpäällä tai maksaa jäsenmaksun 15 € yhdistyksen tilille Sampo 800013-15135 38. **TERVETULOA MUKAAN!!**

Olli-Pekka Ihalainen

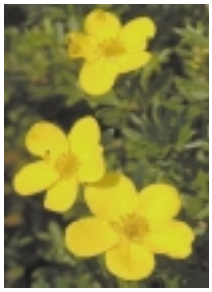

Pihan helppohoitoisia koristekasveja ovat mm. pensashanhikki, kurtturuusu ja maanpeite-perenna kurjenpolvi.

Tiilirakennusta upeasti peittävä villiviini on koko pihan katseen vangitsija.

Eteläisten kaunein piha 2006 -kilpailu ratkennut

Eteläiset kaupunginosat ry julisti keväällä kilpailun alueemme kauneimmasta pihasta. Voittajapiha on nyt löytynyt!

Yhdistyksen hallituksen jäsenistä koottu raatimme kiersi kesän aikana sisä- ja korttelipihoja, joihin oli vapaa pääsy. Koska monet kauniit pihat jäivät kilpailun ulkopuolelle suljettujen porttien vuoksi, voisimme ajatella samantyyppisen kilpailun järjestämistä ilmoittautumisperiaatteella.

Kilpailun idea

Piha-kilpailun ideana oli kartoittaa alueemme tilannetta pihojen suhteen. Puistojen ja yleisten viher- ja virkistysalueiden lisäksi on taloyhtiöillä valtava mahdollisuus luoda kaupunkiasukkaille viihtyisä asuinympäristö oman pihan siisteyden ylläpitämisen ja kunnostamisen keinoin.

Kierroksilla pyrimmekin löytämään pihoja, joissa kokonaisuus olisi hyvin kasassa niin, että piha olisi viihtyisä ja käytännöllinen siistin yleisvaikutelman lisäksi. Yhtenä tärkeänä valintakriteerinä pidimme myös pihan ja rakennuksen yhteensopivuutta sekä kasvillisuuden ja materiaalien käyttöä.

Useat pihat rempallaan

Suruksemme jouduimme kääntymään ympäri lukuisten taloyhtiöiden porteilla, sillä niin monet pihat eivät tarjonneet muuta, kuin värikkäät roska-astiat asfalttikentällä sekä muutaman pihaan ahdetun auton. Joillakin pihoilla oli ”ekstrana” muutama pensas tai yksinäinen puu. Muoviruukuissa kituvat pelargoniatkaan eivät piristä huonokuntoista laittamatonta pihaaluetta. On hämmästyttävää, että kaltaisellamme asuinalueella on näin runsaasti taloyhtiöitä, joiden pihat ovat varsin rempallaan. Taloyhtiöiden hallituksille ja isännöitsijöille kannattaa viedä terveisiä, että hyvin pienelläkin panostuksella saadaan pihan ilme muuttumaan huomattavasti.

Näkymä pihaan tullessa on vehreä ja idyllinen.

Jatkuu seuraavalla sivulla

Käytännöllisen pihasta tekevät selkeät reunustetut kulkualueet ja siisti katos polkupyörille ja roska-astioille.

Pihoilla kauniita yksityiskohtia

Vaikka kokonaisuudeltaan tyylikkäiden pihojen löytyminen olikin haastavaa, törmäsimme iloksemme moniin kauniisiin yksityiskohtiin. Yhdelle pihalle oli rakennettu viehättävä erillinen taso graniittisella muurilla, jonka päällä kukki kirsikkapuu. Puun alle mahtui penkki ja vierestä kulki sievä kivireunainen polku. Yhden pihan roska-astiat olivat pergolan takana, jonka täyttivät köynnökset ja kukkivat kesäkukat. Muutaman vanhan rakennuksen sokkelit oli kehystetty kivinoppien muodostavilla raidoilla, jotka toivat ryhtiä muuten asfalttiseen pihaan. Yhden pihan tunnelma taas oli kuin suoraan puistometsästä rehevien istutuksien ansiosta.

Voittaja löytyi Uudenmaankadulta

Kun kierroksellamme astuimme **Uudenmaankatu 38** puisesta portista sisään ihastuimme kohteeseen ja tutustuttuamme tarkemmin olimme yksimielisiä voittajapihan löytymisestä. Tulimme ensimmäiselle pihalle, joka oli kokonaisuudeltaan yhtenäinen. Kolmen eri vuosikymmenen rakennuksesta koostuvan taloyhtiön puheenjohtaja Roland Pettersson kertoo yhtiön valmistuneen vasta vuonna 2005. Yit Rakennus Oy osti ja kunnosti1800-luvun rapatun puutalon sekä 1900-luvun alussa valmistuneen punatiilitiilitalon ja rakennutti yhtiön, johon myös uudisrakennus liitettiin. Uudenmaankadun ainoassa puurunkoisessa rakennuksessa oli aikaisemmin ollut liiketiloja. Upeasti villiviinien lähes kokonaan peittämä tiilitalo oli toiminut opiskelija-asuntona, kun taas uudisrakennuksen alle jäi poliisilaitoksen vanhoja tiloja.

Taloyhtiön piha on niin ikään valmistunut vuonna 2005. ”Kyllä piha on saanut paljon positiivisia kommentteja asukkailta,” sanoo Pettersson ja lisää kuinka on mukavaa istahtaa oman pihan penkille työpäivän jälkeen. Pihan omaleimaisuuden tekevät juuri rakennukset, joiden kainaloon siististi toteutettu piha sijoittuu. Vaikka pihassa on käytetty perusmateriaaleja: asfalttia ja betonikiviä, on lopputulos tyylikäs ja rakennuksiin sopiva. Hyvä esimerkki siis siitä, kuinka myös pienellä saa paljon aikaiseksi.

Pettersson kertoo pihan olevan helppo käyttää, sillä kaikella on selkeästi omat paikkansa. ”Roska-astiat ovat kätevästi katoksessa yhdessä polkupyörien kanssa ja lapsilla leikkitilaa keskeisellä paikalla pihaa, josta heidän touhujaan on helppo seurata myös ikkunasta”. Pihan helppouteen vaikuttaa myös se, että kasvillisuus koostuu peruslajeista, jotka eivät vaadi liioin hoitoa. Helppohoitoisuuteen vaikuttaa myös pensasalueiden katteet ja reunakivet. Pihan erilaiset angervot kukkivat keväällä ja ruusunmarjoissa on koristearvoa vielä pitkälle syksyyn. ”Kaikki kasvit ovat lähteneet hyvin kasvuun” Pettersson kertoo ja lisää asukkaiden istuttaneen myös kesäkukkia ruukkuihin ja amppeleihin. ”Taloyhtiömme pihan hoito käy siis sujuvasti, sillä asukkaiden oman aktiivisuuden lisäksi kasvien kastelusta ja pensaiden leikkaamisesta huolehtii puutarhuri säännöllisillä visiiteillään.”

”Pihaan olemme olleet erittäin tyytyväisiä. Ainoastaan uusien asukkaiden muuttaessa taloon piha tuntuu ahtaalta liikkua muuttoautoilla, mutta nämä ovat vain poikkeustilanteita. Syksyä ja talvea ajatellen piha on myös riittävän valoisa, piha johon on kiva tulla myös pimeään vuoden aikaan” muistaa Pettersson lisätä haastattelun lopuksi.

Kuvat ja teksti Jonna Korhola

PPJ-00 (”PPJ-skidit”) eli pallopoikien kuopuksia.

Sinivalkoiset Pallopojat – Puistofutista Etelä-Helsingissä vuodesta 1935

Lähes joka ilta Etelä-Helsingin puistot ja urheilukentät täyttyvät sekä nuorista että vähän vanhemmista sinivalkoisiin asuihin pukeutuneista futispelaajista. Tämä ei ole suinkaan mikään uusi ilmiö, vaan nämä sinivalkoiset futaajat ovat miehittäneet puistojamme jo vuodesta 1935.

Seuran värikkääseen historiaan on vuosien varrella liitetty monia tunnettuja nimiä, joiden saavutukset tosin harvemmin liittyvät jalkapalloon. Pallopojat tunnetaankin paremmin kortteliseurana, joka on vuosikymmenien ajan tarjonnut alueemme lapsille ja nuorille mukavan tavan viettää vapaa-aikaa. Voi Pallopojat tosin ylpeillä sillä, että yksi Suomen menestyneimmistä jalkapallotähdistä **Mikael Forssell**, joka pelaa nykyään Birminghamin riveissä, aloitti jalkapallouransa Pallopoikien riveissä. Mikael kylläkin erottui joukosta jo hyvin varhain potkimalla samassa ottelussa 17 maalia.

Vaikka Pallopojat eivät välttämättä komeile tulosrivien kärjessä, on seuralla muuten erittäin merkittävä rooli Etelä-Helsingin lapsia, nuoria ja perheitä yhdistävänä tekijänä. Pallopojat kokoavat yhteen alueemme lapset ja perheet yli päiväkoti- ja koulurajojen. Pelikielenä on tasavertaisesti suomi ja ruotsi sekä usein jotain siltä väliltä. Kentän laidoilla ja valmennusringeissä vanhemmille tarjoutuu ainutlaatuinen mahdollisuus tutustua toisiinsa ja samalla alueen lapset tulevat tutuiksi. Tämä lisää alueemme ”kylähenkeä” ja laajentaa lasten turvarinkiä kodin ulkopuolella.

Helsingin yliopiston siviilioikeuden professori **Erkki Aurejärvi** (64v), joka pelaa edelleenkin, on pitkän linjan pallopoikia. Aurejärvien perheen Pallopojat-historia alkaa jo Erkin isästä, joka oli mukana perustamassa joukkuetta vuonna 1935. Erkki itse aloitti Pallopoikien C-junioreissa vuonna 1955. Omien sanojensa mukaan hän on ”paljon pelannut, mutta vähän osannut” ja listaakin suurimmat Pallopojat-saavutuksensa valmennuksen puolelta. Erkki oli mukana aloittamassa pallopoikien Etelä-Helsingin junioritoimintaa vuonna 1978, kun ”omat pojat tulivat siihen ikään”. Huippuhetkekseen lukuisten turnausvoittojen lisäksi Erkki nostaa sen kun hänen valmentamansa joukkue voitti 1980-luvun alussa Helsingin piirissä pronssia. Erkki arvostaa Pallopojissa sen yhteisöllisyyttä ja sosiaalisuutta. Pallopojissa lapset oppivat yhteispelin perussäännöt, kuten ”Kavereita ei arvostella, koska munauksia sattuu kaikille”. Pallopojat on paikallisseura, jossa pelataan puisto-futista ja kaikki pääsevät pelaamaan. Erkin peli jatkuu edelleen 60-vuotiaiden sarjassa puolikkaalla kentällä, 6 pelaajalla, ”jos et näe palloa, potkaise – se on jaloissa”-periaatteella. Otteluita kaudessa kertyy jopa 12. Mitä veteraanipallopoika toivoo Pallopoikien tulevaisuudelta: “No, että tämä perinne jatkuisi.” Aika näyttää ilmestyykö Erkin pojanpoika Juho Pallopoikien-riveihin – neljännen polven pallopoikana.

Esikoululaisen **Joonas Laakson** (6v), joka pelaa toista kautta PPJ-00:ssa (”PPJ-skidit”) eli pallopoikien kuopuksissa, mielestä parasta futiksessa on se kun tehdään

→

Joonas Laakso, PPJ-00

Nuoria pallopoikia vuodelta1937.

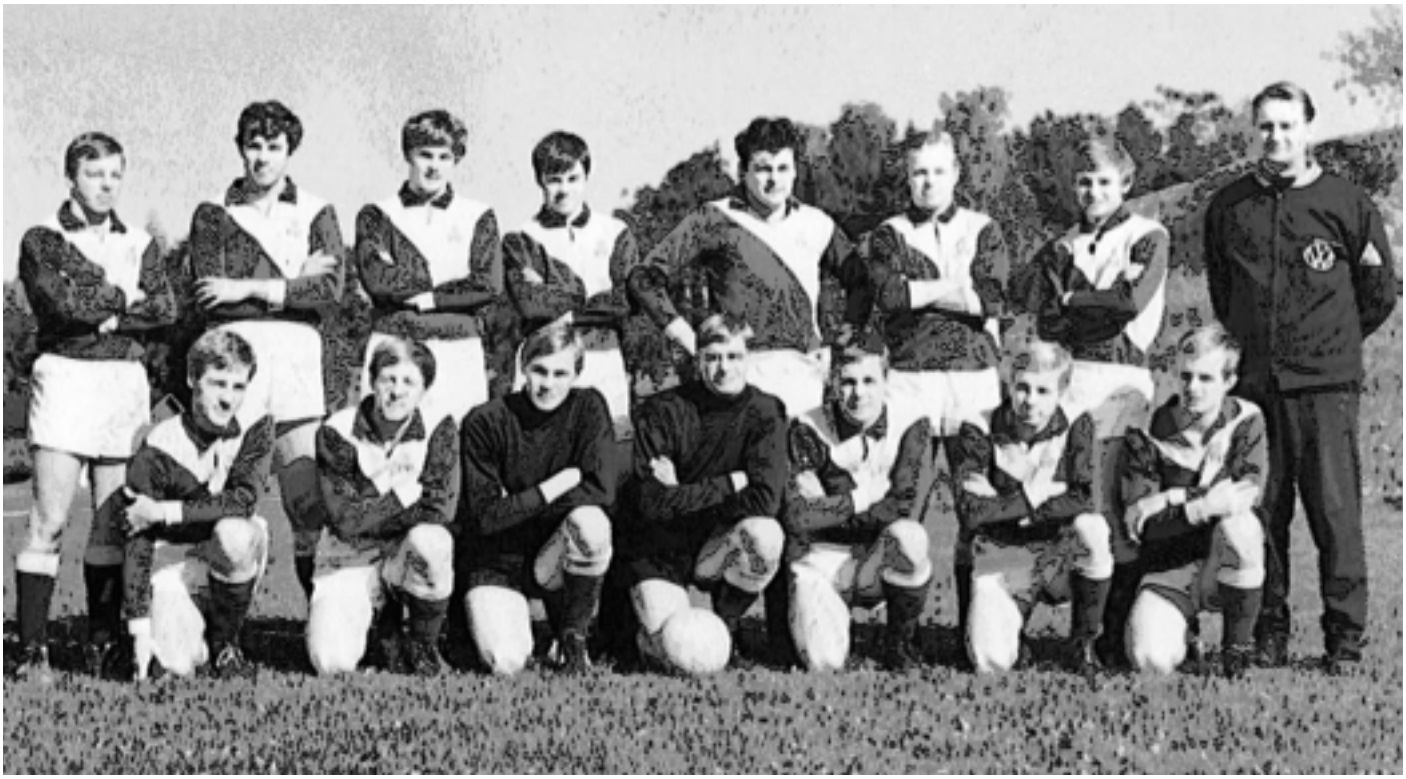

Pallopojat vuodelta 19373. Erkki Aurejärvi ylärivissä vasemmalta viides.

maali ja kaikki huutavat ”Jee!”. Paras tähänastisista kokemuksista oli turnausmatka Töölöön, vaikka voittoa ei tullutkaan (PPJ-00 v. HJK: 0-12). Tulos ei Joonasta haitannut. ”Jee”-huudot kuuluvat pallopoikien arkeen ilman maalejakin. Onko Pallopojat Joonaksesta hyvä joukkue? On. Entä paras? Ei.

Pallopojilla on tällä hetkellä 17 joukkuetta, jotka edustavat eri ikäluokkia. Vanhemmat pelaajat pelaavat yleensä yhdistetyissä joukkueissa. Joukkueet osallistuvat mahdollisuuksien mukaan Helsingin piirin otteluihin, turnauksiin ja tietenkin Helsinki Cupiin. Pallopoikien toiminta perustuu puhtaasti vanhempien aktiivisuuteen. Uusi joukkue syntyy jos löytyy riittävä määrä innokkaita vanhempia vetämään harjoituksia. Pallopojilla ei ole isoa koneistoa, joka pyörittäisi toimintaa. Aikaisemman jalkapallokokemuksen puuttuminen ei ole este valmennuspiiriin osallistumiselle. Tärkeintä on reipas mieli ja hyvä huumorintaju. Hampaiden kiristely ei kuulu Pallopoikiin, vaan siellä nautitaan sekä futiksesta että hauskasta seurasta. Pallopoikien puheenjohtajan **Mikael Anthoni** kiteyttääkin, että ”samalla kun valmennustoiminta on hyödyllistä, se antaa myös paljon. Ei kai oman lapsen rangaistuspotkukilpailua turnauksen välierässä jännittävyydessä hakkaa juuri mikään.”

Lisätietoa Pallopojista ja joukkueen perustamisesta löytää:
http://www.pallopojatjuniorit.fi

Teksti: Julia Ormio
Kuvat: Pallopoikien arkisto ja J. Ormio

Sudenpennut kokoontuvat kolollaan

Aukeaman kuvat: PK-seudun partiolaisten arkisto, HVVS:n arkisto, Saynur Imaditdin-Auer

OLE VALMIS! – vuosisata partiotoimintaa

100-vuotias partioliike

Partioliikettä juhlistetaan ensi vuonna ympäri maailmaa. Tulee kuluneeksi sata vuotta siitä, kun englantilainen Robert Baden-Powell järjesti ensimmäisen leirinsä eri yhteiskuntaluokista tuleville pojille Brownsean saarella. Hänen johtoajatuksenaan oli saada lapset pois kaduilta tarjoamalla heille mielekästä tekemistä aikuisten ohjauksessa. Toiminen luonnossa, tekemällä oppiminen ja tasa-arvoisuuden toteutuminen kuuluvat edelleen partiotoiminnan perustilareihin. Partioliike levisi pian ympäri maailmaa. Tänään partiolaisia on 38 miljoonaa 154:ssä eri maassa. Suomessa ensimmäiset partiolippukunnat perustettiin vuonna 1910. Suomen Partiolaiset ry:hyn kuuluu 75 000 partiolaista.

Partiolippukuntien perusohjelma on yhtenäinen

Lippukunta on partiotoiminnan perusyksikkö. Usein yhden kaupunginosan partiolaiset kuuluvat samaan lippukuntaan. Lippukunnan koko vaihtelee noin 20:sta 200:aan partiolaiseen. Lippukunnat voivat olla joko tyttö-, poika- tai sekalippukuntia. Lippukuntien sisällä toiminta jakautuu vielä omiin ryhmiin: laumoihin, vartioihin ja vaeltajiin. Pääkaupunkiseudulla toimii noin 150 lippukuntaa, joista 80 Helsingissä.

Partioura alkaa useimmiten 7–10-vuotiaana, jolloin liitytään sudenpentuihin. Sudenpentujen laumoja johtavat vähintään 16-vuotiaat laumanjohtajat. Sudenpennut opettelevat erilaisia taitoja oman käsikirjansa mukaan. ”Kololla” kokoonnutaan kerran viikossa ja partiotaitoja harjoitellaan käytännössä retkillä ja leireillä. Sudenpentujen laki on olla reipas ja rehellinen. Sudenpentujen tunnus on ”tahdon tehdä parhaani”.

Vartiolaiset ovat 10–14-vuotiaita partiolaisia. Vartio muodostuu pienestä ryhmästä, jota johtaa lippukunnan kouluttama vartionjohtaja. Vartiossa opetellaan vaativampia partiotaitoja sekä muun muassa ensiapua viikoittaisissa tapaamisissa, retkillä ja leireillä. Partiolaiset oppivat muun muassa morseaakkoset, viittomakielen alkeet, tähtikuviot, maamerkit sekä moninaiset erätaidot. Partiotoiminta on tasapainottava lisä teknistyvien ja kilpailupainotteisten harrastusten rinnalle. Valitettavan usein partioinnostus lopahtaa 13–14-vuotiaana. Suomen Partiolaiset ry pyrkiikin panostamaan juuri vartiolaisten ja vaeltajien ohjelmaan, jotta partioinnostus säilyisi ”häilyvän ikävaiheen” yli.

Kun partioinnostus jatkuu tai alkaa 15–18-vuoden iässä, liitytään vaeltajiin. Perusohjelman puitteissa vaeltajat suunnittelevat itse toimintansa. Vaeltajan tehtävänä on auttaa ja palvella. He järjestävät muun muassa tapahtumia ja ”kivaa niin itselle kuin muillekin”. Nimensä mukaisesti ohjelmaan kuuluu runsaasti retkiä ja vaelluksia eri vuodenaikoina, erilaisissa maastoissa, maisemissa ja maissa.

Partiosta kokemusta johtajuuteen

Partiotoiminnan tärkeänä tavoitteena on nuoren kasvaminen vastuuseen. Varhaisimpia johtamiskokemuksia partiossa hankitaan sudenpennuissa niin sanottuina ”nokkapentuina” tai vartionjohtajina. Partiolainen voi 17 vuotta täytettyään käydä partiojohtajakurssin, joka avaa uusia mahdollisuuksia johtajatehtäviin.

Myös aikuiset ovat tervetulleita partioon. Pääkaupunkiseudun Partiolaiset ry. perehdyttää partiotoimintaan ja ohjaa halukkaat asuinalueensa lippukuntiin koulutettavaksi erilaisiin tehtäviin. Joissakin pääkaupunkiseudun lippukunnissa saattaa olla johtajapulaa, mistä syystä oman asuinalueen sudenpentulaumoihin voi syntyä jonoja. Kantakaupungin vanhoihin lippukun-

→

tiin taas saatetaan aktiivisesti haalia uusia jäseniä lapsiperheiden vähetessä alueella.

Eteläiset lippukunnat

Kantakaupungin lippukunnat kuuluvat Suomen vanhimpiin. Lippukuntien tavoitemäärä on yksi tuhatta 7–17-vuotiasta asukasta kohden. Eteläisissä kaupunginosissa lippukuntatarjonta on huomattavasti suurempi. Alueemme seitsemän lippukuntaa ovat kukin kasvattaneet nuoria partioaatteeseen jo yli puoli vuosisataa. Edelleen toimivista lippukunnista vanhin on perustettu 1919 ja ”nuorin” vuonna 1945.

Lippukuntien taustayhteisöinä toimivat useimmiten paikalliset seurakunnat ja niiden ohella erilaiset kannatusyhdistykset. Taustayhteisöt järjestävät usein lippukunnille kokoontumistilat sekä saattavat avustaa toimintaa taloudellisesti. Lippukunnat voivat vastavuoroisesti tehdä palveluksia taustayhteisöilleen. Partiotoiminta on kuitenkin itsenäistä ja poliittisesti sitoutumatonta, avointa kaikille.

Eteläisten lippukuntien kokoontumistilat sijaitsevat hyvin lähellä toisiaan eikä lippukuntiin liittyminen ole alueellisesti rajattua. Lippukunta valitaankin sudenpentuina useimmiten kavereiden tai kouluvalinnan seurauksena. Lippukunnat tiedottavat toiminnastaan esimerkiksi kouluilla. Monilla voi olla perheperinteitä – lippukuntaan kuulutaan jo neljännessä tai viidennessä polvessa.

Kaikki eteläisten kaupunginosien lippukunnat toivottavat kouluikäiset lapset ja nuoret tervetulleiksi mukaan partiotoimintaan. Partion voi aloittaa missä tahansa iässä, myös aikuisena.

Partiolaisten lippulinna Senaatintorilla.

Ensi kesänä lippukuntien juhlaleirit ovat erityisen ikimuistoisia. Elokuun ensimmäisenä päivänä miljoonat partiolaiset ympäri maailmaa kerääntyvät leireillään lipunnostoon tehdäkseen kunniaa vuosisataiselle partioliikkeelle. On kulunut päivälleen sata vuotta ensimmäisestä lipunnostosta Robert Baden-Powellin järjestämällä ensimmäisellä partioleirillä.

Kiitokset Pääkaupunkiseudun Partiolaiset ry:n tiedottajalle **Susanna Kantolalle**, **Sirpa Isotuvalle** ja **lippukunnan johtajille**.
Lisää infoa osoitteessa www.papa.partio.fi

Teksti: Saynur Imaditdin-Auer

Leiritunnelmia.

ETELÄISTEN KAUPUNGINOSIEN LIPPUKUNNAT IKÄJÄRJESTYKSESSÄ

Lippukunta:
HELSINGFORS SCOUTKÅR SPANARNA
ruotsinkielinen sekalippukunta
Perustettu: 1919, Jäseniä: 70,
tasaisesti tyttöjä ja poikia
Kokoontuu: Tehtaankatu 34 C
Leiripaikka: Vaihtelee vuosittain
Lpk johtaja: Julia Ruth, julia.ruth@helsinki.fi
Nettisivut: www.spanarna.net

Lippukunta: PURSITYTÖT, tyttölippukunta
Perustettu: 1926 jäseniä: noin 30
Kokoontuu: Uudenmaankatu 40
Lpk johtaja: Mirjam Iivanainen

Lippukunta: HELSINGIN KALEVAN POJAT RY,
poikalippukunta
Perustettu: 1929, jäseniä: 35
Kokoontuu: Korkeavuorenkatu 10 B
(Johanneksen srk)
Leiripaikka: yleensä Nuuksiossa, myös muualla
Lpk johtaja: Juha-Pekka Järvenpää,
juhis@kalevanpojat.org
Nettisivut: www.kalevanpojat.org

Lippukunta:
HELSINGIN VERSOVEIKOT JA -SISKOT
Versolippukunta
Perustettu: veikot 1932, siskot 1956,
yhdistyneet 1983
Jäseniä: 75, tasaisesti tyttöjä ja poikia
Kolo: Annankatu 1, Hgin Vapaakirkon kellari
Leiripaikka: Santalan Pekanniemi
Hankoniemellä
Lpk johtaja: Lauri Sarkimaa, lauri@sarkimaa.net
Nettisivut: www.hvvs.fi, www.versot.fi

Lippukunta:
HELSINGIN KALEVAN TYTÖT RY,
tyttölippukunta
Perustettu: 1936
Jäseniä: noin 70
Kolo: Korkeavuorenkatu 10 B,
(Johanneksen srk)
Leiripaikka: yleensä Nuuksiossa,
ensi kesänä Sallassa
Lpk johtaja: Pia Taskinen, (gsm 044 060 0834)
Nettisivut: www.kalevantytot.fi

Lippukunta:
EIRAN VIHERVILLIT,
sekalippukunta, ent. Eiran Partiotytöt
Perustettu: 1943, jäseniä: noin 80
Kolo: Tehtaankatu 23 (Agricolan kirkon tilat)
Leiripaikka: Porvoonsaariston Tavistholmen
Lpk johtaja: Pamela Hjort,
pamela.hjort@gmail.com

Lippukunta:
KORVEN KOUKKAAJAT,
maa- ja meripartiosekalippukunta
Perustettu: 1945
Jäseniä: n. 100, tyttö-poika jakauma 40–60
Kolo: Tehtaankatu 23 (Agricolan kirkon tilat)
Leiripaikka: Tavistholmenin saari
Lpk johtaja: Maija Mattinen,
maija.mattinen@tkk.fi
Nettisivut: www.lpk.partio.fi/papa/koko

Lisäksi Etelä-Helsingissä toimii saksankielinen lippukunta HANSEATEN. Lippukunnanjohtaja on Alexander Sanneman,
axe@titas.fi

Eiran lapset

Monella on mielikuva siitä, että Eiran asukkaat ovat keski-ikäisiä tai vanhempia ihmisiä. Tosiasiassa Eirassa on kuitenkin paljon myös lapsia ja lapsiperheitä. Tämä näkyy mm. Eiran päiväkodissa, jonka osoite on Ehrensvärdintie 14. Päiväkodin johtaja Marika Janssonin mukaan päiväkotiin olisi tällä hetkellä enemmän tunkua kuin sinne on mahdollista ottaa lapsia, aivan kuten muihinkin Eteläisen Helsingin päiväkoteihin. Eiran päiväkodissa käy päivittäin lähes 70 lasta nollavuotiaista aina esikoululaisiin, joten vilskettä riittää.

Lasten määrä kasvattaa myös paineita ulkoiluun. Päiväkodissa on mietitty, miten päiväkodin käyttämää Helsinginniemen puistoa voisi kehittää niin, että se palvelisi entistä paremmin eri ikäisten lasten tarpeita ja kehitystä. Janssonin mukaan mm. keinu ja alue, joka olisi muuta kuin hiekkaa olisivat iloinen lisä puistossa ja lasten arjessa.

Lasten määrä on haaste myös lähialueen kouluille ja harrastusmahdollisuuksille. Tilastojen mukaan alueen lasten määrä on melko vakiintunut, eikä se tule ainakaan vähenemään seuraavien vuosien aikana. Tässä valossa on uskomatonta, että pari vuotta sitten Snellmanin ala-aste oli lopettamisuhan alainen. Tiukan ja peräänantamattoman taistelun jälkeen koulu sai kuin saikin jatkoaikaa, eikä syyttä. Lehden painoon mennessä koulun lopettaminen tuli uudelleen esille.

Yhä useammin lapsiperheet valitsevat Helsingissä asumisen sijaan jonkun lähikunnista. Siksi onkin erityisen hienoa, että Eirassa ja Etelä-Helsingissä riittää ainakin näillä näkymin lapsia. Lapset pitävät alueen elävänä ja tuovat siihen jatkuvuutta. Toivottavasti näin on myös kymmenienkin vuosien päästä.

Teksti ja kuvat Miia Eronen

Eiran puiston nurmikolta löytyi muutama tälläinen, käsin kirjoitettu viesti, jonka päälle oli laitettu kivi painoksi. Ystävällinen muistutus meille kaikille siitä, että puistot ja luonto ovat meidän yhteisiä – olemme kaikki vastuussa niiden siisteydestä. *Miia Eronen.*

Eiran päivä 9.8.2006

Joukko eiralaisia on jo muutaman vuoden ajan juhlistanut kauniin kaupunginosamme kunniaksi Eiran päivää elokuun 9. päivänä. Päivää on vietetty piknikin muodossa Engelinaukion ja Juhani Ahon patsaan välisellä nurmikentällä työpäivän jälkeen. Tänä vuonna sää suosi meitä ja paikalla oli jo kolmisenkymmentä lasta ja aikuista.

Tavoitteena onkin saada mahdollisimman moni eiralainen jatkossa mukaan, tutustumaan paremmin toisiinsa ja tietysti, nostamaan malja upealle Eiralle.

Tämä on avoin kutsu kaikille kaupunkiosamme asukkaille. Merkitse jo nyt ensi vuoden kalenteriisi Eiran päivä, piknik 9.8, kello 17 alkaen, Juhani Ahon -patsaan takana olevalla nurmikentällä. Tervetuloa!

Pro Eiran hallitus

Puheenjohtaja **Petteri Ormio**
petteri@ormio.fi

Varapuheenjohtaja **Miia Eronen**
miia.eronen@fi.ibm.com

Sihteeri **Mari Tuomikoski**
mari.tuomikoski@fi.ibm.com

Thomas Holmén
toma@chili.inet.fi

Petri Charpentier
petri.charpentier@publico.com

Jussi Kääriäinen
puh. 09-298 7703

Liity Pro Eiran jäseneksi!

Pro Eira ry on vuonna 1972 perustettu kaupunginosayhdistys, jonka toimialue on Eiran (6.) kaupunginosa siihen välittömästi liittyvine alueineen. Yhdistyksen tarkoituksena on toimintasuunnitelman mukaisesti mm. – toimia alueensa asukkaiden yhdyssiteenä – osallistua ja vaikuttaa aluettaan koskevaan yhdyskuntasuunnitteluun huomioonottaen alueen erityisluonteen – tehdä aloitteita ja antaa lausuntoja aluettaan ja ympäristöään koskevissa kysymyksissä.

Liity Pro Eiran jäseneksi maksamalla jäsenmaksu tilille Sampo 800025-4599902. Kirjoita viestiosioon nimesi ja osoitetietosi jäsentiedotteita varten. Seuran jäsenmaksut ovat:

- vuosijäsenmaksu 15 euroa
- ainaisjäsenmaksu 100 euroa
- yhteisöjäsenmaksu 90 euroa
- ainaisyhteisöjäsenmaksu 350 euroa

Suunnitelmat Eiran rajoilla

Eiran lähialueet muuttuvat. Pitkästä aikaan kaupunginosamme historiassa lähialueilla on konkreettisissa suunnitelmissa ja rakenteilla laajoja uudisprojekteja: Eiranrannan asuinalue, Hernesaaren tulevaisuus ja kaavoitus, Aker Yardsin telakan siirtyminen asteittain pois Hietalahdesta, Hietalahden altaan suunnitelmat, Munkkisaaren huumekeskus, Merikadun katkaiseminen liikenteeltä...

Pro Eiran uusi hallitus on kevään ja syksyn aikana ollut yhteydessä Helsingin Kaupunginsuunnitteluvirastoon kuullakseen faktatietoa jo pitkään keskustelluista asioista ja tapasimme hiljattain apulaiskaupunginjohtaja Pekka Korpisen. Tässä kooste tulevaisuuden suunnitelmista, joista myös Helsingin Sanomat on hiljattain kirjoittanut.

Eiranranta

Eiranrannan rakennustyöt ovat jo pitkällä. Alueelle rakentuu 11 uutta kerrostaloa, joiden markkinointi ja myynti on ollut mediassa näkyvää. Rakennukset valmistuvat lopullisesti 2008 mennessä. Helsingin Kaupungille Eiranrannan tonttihanke on ollut erittäin kannattava, ja ovat myös ohjanneet tulevia suunnitelmia Hernesaaren osalta.

Eiranrannan rakentaminen tuo Eiran kaupunginosalle nopeita vaikutuksia. Merikatu tullaan nykysuunnitelmien mukaisesti katkaisemaan Tehtaankadun pään tasalta jo kahden vuoden kuluessa, ja liikenne ohjataan rantaan Eiranrannan kautta Telakkakatua ja uutta ”Eiranranta” -nimistä katua pitkin. Samassa yhteydessä nykyinen ratakuilu puretaan ja täytetään. Merikatu matkalta Tehtaankatu – Wecksellintie, jää asuinkaduksi, jonne autoliikennettä rajoitetaan ”tontille ajo sallittu” -määräyksin.

Eiranrannan ja Merikadun muurin väliin rakennetaan merivesialtaat, joiden viereen siirretään koirapuisto nykyiseltä paikaltaan lähempää merta.

Merisatama

Merisataman puisto-, ja venesäilytyskysymys on edelleen osittain auki. Vaikka kaava osoittaa Villa Ensin ja Merikadun muurin edustalle laajaa asfaltoitua venesäilytyskenttää, on yleinen mielipide sekä suuren yleisön että kaupungin virkamiesten keskuudessa muokkaantunut kannattamaan veneille säilytysaluetta toisaalle. Aiheesta on käyty aktiivista ja voimakasta keskustelua tammikuusta 2004 alkaen, jolloin asfalttikenttäsuunnitelma varsinaisesti tuli kaupunkilaisten tietoon. Alueen sijoittuminen myös suoraan uuden Eiranrannan talojen näköalaalueelle ei miellytä rakennusyhtiöitä, asuntojen myyjiä eikä ostajia. Käsillä ovat hetket, jolloin rannan käyttötarkoitus vuosikymmeniksi eteenpäin ratkeaa.

Kokonaissuunnitelma Merisataman puistoksi on työn alla. Alue siis käsittää koko rantakaistaleen Kaivopuistosta Eiranrantaan. Suunnitelma valmistunee keväällä 2007 ja menee silloin poliittisiin elimiin vahvistettavaksi. Pro Eira seuraa suunnitelman valmistumista, suunnitelma on myös tulossa julkisesti nähtäville ennen lopullista hyväksyntää.

Hernesaari

Hernesaaren päässä nyt oleva kasvava louhevuori tullaan siirtämään proomuilla Vuosaaren telakan rakennusalueelle. Sitä varten louhevuoren kylkeen on paalutettu laiturit proomuille.

Hernesaareen tulee nykysuunnitelmissa jäämään telakka, mutta sen käytössä oleva alue tulee pienenemään oleellisesti nykyisestä. Käytännössä alue supistuu kattamaan vain nykyisen kokoonpanohallin ja kuivatelakan. Muut alueen rakennukset pois lukien suojellut rakennukset (mm. tiilimakasiinit Fazerin entistä makeistehdasta vastapäätä ja Fordin entinen pääkonttori Hernesaaren keskellä) tullaan purkamaan vuoteen 2012 mennessä.

Viitaten hyviin tonttikauppakokemuksiin Eiranrannassa, kaupunki haluaa kaavoittaa Hernesaaren laadukkaaksi kovan rahan asuinalueeksi.

Sitä varten laadukkaan tonttimaan maksimoimiseksi on nykyisen risteilysataman sijaintia mietittävä uudelleen. Koska suuret risteilyalukset ja terminaalirakennukset vievät tilaa rakennusmaalta, on alustavissa suunnitelmissa ja visioissa esitetty Hernesaaren kärjen jatkamista ja täyttöä pitkälle mereen, johon risteilylaivat kiinnittyisivät. Laivat siis kiinnitettäisiin mainitun kärjen itäpuolelle Eiran ja Pihlajasaaren väliin. Laivalaiturin kärkeen suunniteltaisiin helikopterikenttä, mikäli kopteriyhtiöllä on edellytyksiä jatkaa toimintaansa. Laiturin pituus vastaisi sitä etäisyyttä, joka määräyksissä vaaditaan helikopterikentän ja asuinalueen väliin (vähintään 500 metriä).

Hernesaaren kärkeen suuntautuvasta raitiovaunulinjasta on tehty alustava varaus. Linja kulkisi Hernesaareen luultavasti Hietalahden suunnasta Telakkakatua tai Hernesaarenkatua pitkin kohti Hernesaaren kärkeä.

Hietalahden altaan alue

Hietalahden Nosturi -keskuksen ympäristöön suunnitellaan alustavasti ”Helsingin merellistä keskusta”. Alue mennee myyntiin jo parin vuoden sisällä, käsittäen myös entisen Wärtsilän pääkonttorin. Kuten aiemmin mainittiin, alueella olevat tiilimakasiinit ovat suojeltuja, ja niille etsitään jo parhaillaankin ostajaa, joka kehittäisi niihin rantaravintoloita ja kulttuuritoimintaa. Vanhaan telakka-altaaseen kyseisten makasiinien eteen suunnitellaan perinnelaivojen tukikohtaa.

Sen sijaan modernimmat tiilirakennukset puretaan ja niiltä vapautuville tonteille rakennetaan asuinrakennuksia. Alakerroksiin tulee liiketiloja nivoutuen merellisen keskuksen muihin palveluihin. Nykyisen Aker Yardsin portin kohdalle tulee aukio, jossa voisi olla esimerkiksi toritoimintaa.

Yhteenveto

Eiran reunoilla siis tapahtuu ja suunnitelmissa on paljon asioita. Pro Eiran uusi hallitus on ottanut vakavasti haasteen vastaan päästä yhä paremmin vaikuttamaan tulevaan kehitykseen ja rakentamaan luottamuksellista suhdetta Helsingin kaupungin kanssa. Tässä olemme edistyneetkin. Paremman viestinnän kehittäminen asukkaiden suuntaan on kuitenkin edelleen suurin haasteemme. Sen eteen tulemme työskentelemään syksyn aikana.

Hyvää syksyn jatkoa eiralaisille!
Petteri Ormio, puheenjohtaja

Kuvat: Toimelan vapaaopiston arkisto

Opiston kevätnäyttelyssä mm. keramiikkaa ja posliininmaalaustöitä.

Tehtaankatu 21 sijaitsevan toimiston edessä poseeraamassa pj. Yrjö Larmola ja rehtori Jari Kymäläinen.

Tanssit ovat suosittuja, tässä polynesialaisen tanssin ryhmä esiintymässä.

TOIMELAN VAPAAOPISTO

Toimelan vapaaopisto on eteläisten kaupunginosien oma opisto, joka on vuodesta 1938 lähtien järjestänyt monipuolista vapaan sivistystyön kurssitoimintaa alueemme asukkaille.

Mikä on tämän oppilaitoksen tarkoitus ?

Vanhassa opistolaissa vuodelta 1962 oli kansalais- ja työväenopistojen tehtäväksi kirjattu mm, ”edistää aikuiskasvatusta opettamalla kansalaisille heidän vapaa-aikoinaan sellaisia tietoja ja taitoja, jotka ovat tarpeellisia kansalaiselämässä sekä ...edistävät henkistä itsensä kehittämistä...”

Nykyään opistotoimintaa ohjaa laki vapaasta sivistystyötä, joka puhuu elinikäisestä oppimisesta, persoonallisuuden monipuolisesta kehittämisestä ja kyvystä toimia yhteisöissä.

Koska Toimelan opisto kuuluu setlementtiperheeseen, sen tärkeitä arvoja ovat myös ihmisten välisen vuorovaikutuksen ja lähimmäisyyden edistäminen.

Näitä ehkä fraasinomaisilta vaikuttavia periaatteita pyrimme noudattamaan käytännön työssä.

Tavoitteenamme on että Toimelaan ilmoittautuneet kokisivat saavansa hyvää palvelua ja asiantuntevaa opetusta ihmisläheisesti hyvähenkisessä ryhmässä.

Kurssitarjonta

Toimelan opisto järjesti vuonna 2005 yhteensä 260 eri kurssia, joihin käytettiin 6600 opetustuntia Kurssilaisten määrä on kasvanut jo yli 3000:een.

Toimela ottaa opinto- ja harrastustarjonnassaan huomioon väestönosat. Opiston suosittuja aineryhmiä ovat kielet, tietotekniikka, kuvataiteet, musiikki, käden taidot, liikunta ja tanssi. Tarjolla on myös erityisesti senioriväelle suunnattua toimintaa ja vastaavasti nuorisojaosto järjestää musiikkikasvatusta kouluikäisille. Äiti-lapsi (tai isä-lapsi) -kerhoja tulee ohjelmaamme ensi keväänä.

Opiston kurssitarjonta vaihtuu vuosittain 60–70%. Koko lukuvuoden kestävien pitkien kurssien rinnalle on perustetaan viikonloppuja muita lyhytkursseja. Nykytrendi on että opiskelijat haluavat jonkin uuden taidon pikakurssilla, sillä työssäkäyvien aikataulut eivät aina myöten säännöllisesti kerran viikossa kokoontuviin tapaamisiin. Perinteinen opintopiiri pysyy kuitenkin opiston perustoimintamuotona, sillä sosiaaliset kontaktit ovat monen kohdalla lähes yhtä tärkeä arvo kuin uuden oppiminen.

Miten opettajat valikoituvat opistoon?

Helsingissä on suhteellisen helppo saada opettajia. Toimela ei palkkaa lainkaan vakinaisia päätoimisia opettajia, vaan ns. tuntiopettajia kullekin kurssille erikseen (vuosittain n. 60–70 eri opettajaa). Jossain määrin opettajarekrytointia helpottaa yhteistyö muiden oppilaitosten kanssa ja opettajien omat verkostot ovat toinen tärkeä kanava. Nykyään myös internetin kautta voi löytää eri alojen asiantuntijoita. Rehtorille tulee paljon myös työhakemuksia mm. eri alojen taiteilijoilta.

Opettajantutkinto varmistaa pedagogisen asiantuntemuksen, mutta edellytyksenä tuntiopettajaksi pääsylle emme sitä pidä. Vankka kokemus alalta ja kyky tulla toimeen erilaisten ihmisten kanssa ovat sitäkin tärkeämpiä vaatimuksia aikuisopettajalle.

Yhteistyö järjestöjen kanssa

Usein yhdistyksellä on jo osanottajatkin tiedossa, mutta koulutuksen järjestäjää vain haetaan. Varmin tae kurssin toteutumiselle onkin, jos saat rehtorin vakuuttuneeksi että kurssille on jo osanottajakaarti tiedossa. Yhdistykset ovat kysyneet koulutusta mm. tietotekniikassa, neuvottelu- ja esiintymistaidoissa, jossain vieraassa kielessä tai kaivataan luentoa järjestön edustamalta alalta.

Koulutus voidaan järjestää myös tilauskurssina yhdistykselle tai työnantajalle, jolloin sitä ei markkinoida opiston yleisissä opinto-oppaissa.

Opetustiloista puutetta

Eläkeläisten määrän lisääntyessä on päiväopetuksen kysyntä kasvanut. Toimelalla on omaa tilaa Laivurinkadulla lähinnä kuvataideaineiden ja musiikin opetuksen käytössä. Joogaryhmälle saatiin päivävuoro Aleksanterin teatterista. Muut opetuspisteet ovat lähinnä kaupungin kouluilla iltaisin.

Snellmanin koulu on vuosikaudet ollut Toimelan keskusopetuspaikka. Lähes kaikki luokkahuoneet ovat iltaisin Toimelan käytössä. Jos kaupungin kouluverkkosaneeraus toteutuu pahimman ennusteen mukaisesti, olemme ison ongelman edessä. Tehtaankadun koululle voitaisiin sijoittaa vain osa opetuksesta, lähinnä kielet. Monet liikunta- ja tanssiryhmät sekä teknisen työn opetus, ml. erittäin suosittu huonekalujen verhoilu jäisivät vaille tiloja. Jos niin ikävästi kävisi, että Snellmanin koululta peruskouluopetus lopetettaisiin, pitäisi kaikki alueellamme erilaista vapaa-ajan toimintaa järjestävät tahot saada yhteisen pöydän ääreen ja tehdä yhteinen strategia tyhjilleen jäävän koulukiinteistön saamisesta jatkossakin monipuolisen sivistystyön sekä liikunta- ja kulttuuritoiminnan keskukseksi.

Olli-Pekka Ihalainen

IDEOINTIA HIETALAHDEN JA TELAKKA-ALUEEN KEHITTÄMISEKSI

Kaupungin kulttuuritoimi kutsui asukkaita, yhdistyksiä ja eräitä virkamiehiä 6. lokakuuta keskustelemaan Helsingistä ja merestä entiseen Masa Yardsin rakennukseen, joka nykyisin tunnetaan nimellä Nosturi. Aiheena oli, **miten Helsingin merellisyyttä voidaan kehittää.** Keskustelijoina olivat kaupunkisuunnitteluviraston päällikkö **Tuomas Rajajärvi**, opetusministeriön yliarkkitehti **Tuulikki Terho**, vanhojen puu- ja höyrylaivojen omistajia, apulaissatamakapteeni **Kari Sarpaneva**, kaupungin matkailutoimiston päällikkö **Tuulikki Becker** ja Viaporin telakkasäätiön puheenjohtaja **Johan Gullichsen**. Puhetta johti Helsingin kulttuurijohtaja **Pekka Timonen**.

Puulaivojen edustajat totesivat, että Helsingillä on vielä pitkä matka siihen, että sitä voisi kutsua ”merelliseksi”. Merellisyys merkitsee näiden puisia laivoja edustavien eli ”puupäiden” (heidän itsensä käyttämä nimitys) mielestä mahdollisuutta tulla rantaan, kävellä rannalla ja jäällä, satamia, laivoja, mereen liittyvää vapautta. Merellisyys on visio. Tätä visiota ei Helsingillä ole. Rajajärvi totesi Helsingin rakentavan nyt ranta-alueille kiihkeämmin kuin vuosikymmeniin. Nukkumalähiöiden aika on ohi. Nyt luodaan persoonallisia, merellisiä asuinalueita. Rantojen pitää olla vapaita, ja rantoja kiertäisi kaikille vapaat kävelyreitit. Rajajärvi hyväksyy ”kaupunkimaisen” rannan rakentamisen. Hän sanoi myös, että asukkaiden asiantuntemusta tarvitaan kaupungin rantojen kehittämisessä. Hän piti Hietalahden suojeltavia rakennuksia tulevan Hietalahden suunnittelun lähtökohtana. Beckerin mielestä meri on kaupungin tärkeimpiä vetovoimatekijöitä. Hietalahti ja telakalta vapautuvat rakennukset ovat hyvä kehittämiskohde, johon perinnepurjealukset sopisivat. Gullichsen totesi, että meillä on säilynyt vielä yli 100 vanhaa höyrylaivaa, joiden korjaaminen vaatii tiloja. Satamakapteenin mielestä satamatoiminta vaatii suljettuja alueita. Yleisöä ei voi päästää kulkemaan vapaasti satama-alueella.

Paikalla oli runsaasti Helsingin merellisyydestä kiinnostuneita asukkaita ja kaupunginosayhdistysten edustajia. Yleisö esitti innokkaasti omia näkökantojaan ja kysymyksiään. Keskustelutilaisuus päättyi hyvässä yhteishengessä. Vaikka varsinaisia päätöksiä ei tämän tyyppisessä tilaisuudessa voitu tehdä, tilaisuudesta henki kuitenkin laaja yksimielisyys siitä, että olemme tilanteessa, jossa meillä on paljon suunnitteluhaasteita viimeisten uudistettavien ranta-alueiden kunnostamisessa. Parasta tulosta syntyisi, jos eri toimijoiden toiveet voidaan sopivalla tavalla sovittaa yhteen ja luoda elävää ja toimivaa ranta-aluetta. Meidän tulee säilyttää hyviä vanhoja rakennuksia ja tehdä tilaa vanhoille laivoille ja niiden kunnostamiselle. Asukkaat toivovat etteivät rannat olisi pelkästään kivilaitureita vaan löytyy myös rantojen alkuperäistä luontoa, uinti- ja auringonottopaikkoja sekä ulkoilu- ja pyöräilyreittejä.

Keskustelutilaisuuden jälkeen kaupunkilaiset tutustuivat rantaan kiinnitettyihin vanhoihin purje- ja höyrylaivoihin, joista erikoisin oli 1942 rakennettu höyrykäyttöinen jäänsärkijä-hinaaja Turso. Turso jouduttiin luovuttamaan Neuvostoliitolle sotakorvauksena, mutta se saatiin vuonna 2004 ostetuksi takaisin Suomeen. Aurinkoinen ilma, musiikki ja erityisesti Hietalahden altaalle purjehtineisiin vanhoihin laivoihin tutustuminen tekivät päivästä todella hienon merellisen tapahtuman.

Kaija Santaholma ja Ulla Blomberg
Kuva: Kaija Santaholma

… ja rannan koristeeksi pari laivaa …

Ei tunnu luontevalta käyttää sanaa elävöittää kun on puhe jäänsärkijöistä ja höyrylaivoista. Rannan elävöittäjä! Mikä rooli hyisiä meriä kyntäneelle jäänsärkijälle tai uskollisesti linjaliikennettä hoitaneelle höyrylaivalle tai aikoinaan turvallisuutta taanneelle majakkalaivalle! Se on kuitenkin rooli, joka romuttamon sijasta voi antaa uuden vaiheen näille uljaille aluksille.

Arvokkaiden laivojen muodostamaa siluettia katselisi joka päivä. Hietalahden telakalla rakennettu höyrykäyttöinen jäänsärkijä-hinaaja Turso kuuluisi kunniapaikalle nykyisessä satama-altaassa. Laituriin Turson viereen sopisi muutama merillä puuskuttanut höyrylaiva. Ehkä Hietalahteen vielä jostain löytyisi eläkkeellä oleva majakkalaiva, joka voisi kertoa entisistä ajoista.

Vanhojen alusten läsnäolon Hietalahden rantalaitureilla ja aikaisemmalla, nyt vapautuvalla telakka-alueella tulisi olla elävä osa kaupungin arkipäivää. Käytöstä poisjäävässä telakka-altaassa voisi olla esimerkiksi höyrylaivojen kunnostustoimintaa, lähellä pieniä pajoja, laivahistorian luentoja, harrastustoimintaa. Ehkä joitakin laivoja voisi vuokrata kesäisille retkille. Laivureiden ja kaupunkilaisten kiinteä yhteistoiminta hyödyttäisi molempia. Se edesauttaisi alusten ylläpitoa ja antaisi samalla kaupunkilaisille monenlaista virkistystä ja elämänrikkautta.

Hyvä esimerkki edellä mainitusta yhteistyöstä on **Pohjoisrannan Halkolaituri perinnepurjelaivoineen**. Se on todella kaunis kaupunkinäkymä. Halkolaiturin kunto oli aikoinaan varsin ränsistynyt. Halkolaiturin purjelaivasatamayhdistyksen puheenjohtaja **Erkki Wirta** kertoo kuinka myönteinen muutos saatiin aikaan, kun kiinnostus perinnepuulaivoihin yleisesti heräsi ja alukset saivat vakiopaikan Halkolaiturista. Kaupunkilaisten on nyt helppo päästä purjehdukselle, mikä taas osaltaan tukee laivojen kunnostamista.

Vuonna 1865 perustetulla Hietalahden telakalla ja sitä seuranneella telakkatoiminnalla Munkkisaaressa ja myöhemmin Hernesaaressa on hyvin monipuolinen historia.

Hannu Matikka Museovirastosta on kirjannut muutamia pääkohtia telakan vaiheista:

”Ensimmäinen alus valmistui telakalta jo vuonna 1868. 1870-luvulla telakalla rakennettiin ainakin 16 erikokoista rautarunkoista höyrylaivaa, niiden joukossa hinaajia, höyrypursia ja varppuajia. Laivojen lisäksi telakalla valmistettiin höyrykoneita ja höyrykattiloita, vinssejä, junanvaunuja sekä raitiotievaunuja. Vuonna 1895 yritys muutettiin osakeyhtiöksi nimellä **Hietalahden Sulkutelakka ja konepaja**. Ensimmäistä maailmansotaa edeltänyt aikakausi merkitsi telakalle nousukautta. Vuosina 1900–1914 Hietalahdessa rakennettiin kaikkiaan yli 60 erilaista höyry- ja moottorialusta pääasiassa Venäjälle ja muihin Itämeren maihin. Valmistuneiden alusten joukossa oli 22 höyrypurtta ja matkustajahöyryä, 3 tullivartioalusta ja 20 hinaajaa.

Vuonna 1924 helsinkiläinen **Kone- ja Siltarakennus Oy** osti Hietalahden sulkutelakan ja neljä vuotta myöhemmin turkulaisen **Crichton-Vulcanin** telakan. Vuonna 1935 **Wärtsilä Oy** osti puolestaan Kone- ja Siltarakennus Oy:n osake-enemmistön ja sai näin ollen hallintaansa sekä helsinkiläisen Hietalahden laivatelakan että turkulaisen Crichton-Vulcanin telakan.

Wärtsilä-konserniin kuuluvalla **Hietalahden telakalla** rakennettiin vuosina 1946–1952 sotakorvaustoimituksina Neuvostoliittoon muun muassa kaksi 2000 tonnin rahtihöyryalusta, 20 höyryhinaajaa sekä 19 järvi- ja jokiproomua. Vielä vuosina 1953–1955 Hietalahden telakalla rakennettiin kuuden jäätä murtavan höyrykäyttöisen hinaajan sarja Neuvostoliiton kaupallisena tilauksena.

Vuonna 1966 Hietalahden telakan nimi muutettiin **Wärtsilä Helsingin telakaksi**.

Vuosia jatkunut maailmanlaajuinen telakkateollisuuden kriisi johti Wärtsilän ja Valmetin telakkateollisuuden yhdistämiseen vuonna 1986. Muodostettiin **Wärtsilä Meriteollisuus Oy**, joka haettiin konkurssiin lokakuussa 1989.

Wärtsilä Meriteollisuuden toimintaa jatkamaan perustettiin **Masa-Yards Oy**, joka vuonna 1991 siirtyi norjalaisen Kvaernerin omistukseen. **Aker Finnyards** aloitti toimintansa vuonna 2005, kun Kvaerner Masa-Yardsin ja Aker Finnyardsin toiminnat yhdistettiin.”

Nyt, telakkatoiminnan supistuessa myös telakka-alue supistuu. Seudun ilme muuttuu, sillä alueen asuntorakentaminen lisääntyy ja toisaalta Munkkisaarenkadun pohjoispuolelle, telakalta vapautuville alueille sekä Hietalahden satama-altaan ympärille on mahdollista suunnitella monimuotoinen merellinen kulttuurikeskittymä. Kaavailtu kulkuväylä vanhan telakan alueelta suoraan Munkkisaarenkadulta Hietalahteen olisi raikas uutuus. Osalle entisistä telakkarakennuksista löytynee myös uutta käyttöä. Poikkeuksellisen komea konepajahalli jo sinällään antaa arvokkaan leiman ympäristöönsä. Tällä tulevaisuuden monitoimialueella tulisi perinteisten kulttuurialojen lisäksi olla selkeä merellinen leima, perinnelaivoja laiturissa, nostureita rannassa sekä telakan uljaaseen historiaan liittyvää uutta toimintaa.

Toivottavasti historiallinen telakka ja laivat tulevat saamaan arvokkaan ja toimivan osan Hietalahden merellisessä kulttuurikeskuksessa – olisivat enemmän kuin pelkkiä koristeita.

Teksti: Anja Kaila
Kuva: Kaija Santaholma